

BALGASÁG

Erasmus megunt a medvet és elkezdte a part csontos cserlyéjé közé. Reménytelenül vizes volt minden. A köveket egyhangu nótázással futotta körül a víz.

Erasmus fázósan kelt fel a reggel. Frissen érezte magát, hiszen eleget aludt az éjjel, de valahogy undorodott már ettől az egyhangu, örökös csahogástól, itt az ablak előtt. Így sohasem lesz tavasz. Május végét írja már a naptár és az ember nyugodtan felveheti a téli szőrme-kabátját.

Azután mégis rácsúszta magát és kilépett az ágyból. Megállt az imázsámboly előtt. Igen, hiszen kellene imádkoznia, meg akar is, de előbb felöltözik. Hideg szobában még sem imádkozhat az ember. Meghül a tüdeje úgy sem valami jó és meghal. Pedig a halálnak gondolata is iktározatos. Micsoda borzalmas érzés lehet, amikor a férgek rágni kezdik az ember husát. Brrr.

Megrázkódott és hirtelen mozdulattal huzta ketté az egyik ólomkeretes ablak függönyét. Hát sohasem fog elállni ez az átkozott eső?

Vastag, barna harisnyát huzott, finom bőrcipőt és beburkolódzott jó, meleg hódpémes kabátjába, mit a királytól kapott az elmúlt télen.

Fel- és alájárt a szobában. Öreg inasa befűtötte a hatalmas kandallót.

— Pedig felesleges, ma ki fog sütni a nap, — mondotta feddően Erasmusnak — kevés a pénzünk, jó uram.

— Az nem baj. Az emberek sohse törődjenek a holnappal. Innen van, hogy az életnek minden adománya, bája és kedvessége megromlik és veszendőbe megy. Mindig messzebb akarnak nézni, mint ameddig látnak.

— És mi lesz, ha még száz évig élsz pénz nélkül?

— Élet az élet pénz nélkül? És mi közünk ahoz, hogy mikor hal meg az olyan, aki sohasem élt? Fűts be és eridj a dolgozra. Úgy vartyogsz, mint a sztoikus békák.

2. A kerítés szélén ült és keservesen sirt. Szép, kék-sárga nadrágja felrepedt a térdén. A kezében hatalmas rózsacsokor lógott. Szégyelte magát, de sirt. Még sohasem érzett ilyen pokoli fájdalmat. Valami a lelkét marcangolta.

Lassan letápáskodott a kerítésről és megindult a kavicsos uton. A kastély mögé került. Észre sem vette, hogy merre jár. Hatalmas, fekete árnyékba ütközött. Valaki sikoltott, a fák között valami karcu, fehér test libegett el és két, óriás kar ölelte át a derekát.

Nem ijedt meg, habár nem látta a sötétben a karok tulajdonosát.

— Ökör, — morogta az arcába az árnyék. A hang ismerős volt, de nem törődött vele. — Neked aztán megvan a formád.

— Igen? — felelte és a rózsacsokrot leejtette a föbe.

— Mi bajod? Az elébb még vígan táncoltál odabenn.

— Az az átkozott festő telebeszélte Madleint fejt és rám sem nézett egész este. Repülésről beszélt, meg valami Lionardo nevű olasz eszelősről. Hiába minden, Madleint ez érdekli. Hát repüljön.

— Sokat ittál, — válaszolta az árnyék — hagyd békén Holbeint. Pompás figura. Remek képet festett rólam.

— Mit bánom én. Festhet, amennyit akar, de Madleint hagyja békén. Meddig marad még itt?

— Holnap kimegy Erasmushoz. No gyere, — mondotta nevetve az árnyék és belekarolt a fiuba. Megindultak a kivilágított kastély felé.

A fiu elveszett kiséreje hatalmas alakja mellett. Az vidáman mosolygott és vastag, husos szája szélesre tárgult, amint az első fényugárnál megpillantotta a fiut fehér arcát és szakadt ruháját.

— Át kell öltöznöd, — mondotta — így nem jöhetsz vissza a táncterembe.

Az örség feszesen tisztelt. A király vidáman intett és betuszkolta a fiut a kapun.

— Menj fel az öltözőszobámba és válassz ki valami megfelelő ruhát.

A fiu megindult a lépcső felé, a király meg hosszú léptekkel ballagott végig a mozaikos padlón. A táncterem ajtaja előtt kis tükrött húzott elő zsebből, végigsimította rövid szakállát, aztán belépett a csillogó forgatagba.

A fiu végighasalt a kereveten. Néhány szolga fúrge kézzel látott hozzá, hogy lehámozzák róla a tépett ruhát. A feje kókadtan csüngött le az egyik oldalon. Szép fekete haja csapzottan lógott arcába. Csipkés gallérja gyűrött rongyokban övezte nyakát.

Nagynehezen felöltöztették és megfésülték. Megindult, hogy lemenjen a táncterembe. A lépcső felett hatalmas agancs vigyorgott a fátylak fényében. Mégsem megy le. Unalmas. Benyitott egy szobába. Az asztal mellett sárgaarcu férfi ült és valami pergamentre festett.

— Bocsánat, püspököm, hogy zavarlak, de tanácsot szeretnék kérni.

— Nos?

— Lemenjek táncolni, vagy sem?

— Álmos vagy? Akkor ne menj.

— De én szeretnék lemenni.

— Akkor mért kérsz tanácsot?

— Mégis jó, ha biztatják az embert.

— Feküdj le.

— Jó.

Megint kívül volt az ajtón. Furcsa ember ez a Morus. Mindig ir. Unalmas lehet így az élet. Azt mondják, hogy még sohasem volt részeg. Pedig itt, ebben az átkozott falusi csendben mást sem tehet az ember.

Apró lépések zaja kongott elő a folyosó mélyéről. Egy komorna volt. A fiu megállította és végigsimította a lány puha fehér arcát. Az mosolygott és tovább indult. A fiu hirtelen átkarolta a derekát.

— Hová megy?

— Aludni.

A fiu Madleindra gondolt. Átkozott, többet ér neki az a festő, mint a király legkedvesebb lovagja.

— Jó, — mondta. — Gyors mozdul-

lattel ölbekapta a leányt. — Menjünk együtt.

3.

— Mert hiszen a mi embereinknek nem csekély gyönyörűsége telik abban, ha csodálják azt, amit legkevésbé értenek.

— Jó, jó, — mondotta a fiu — de az én szerelmem az nem csodálat.

Dehogynem. Te nem a lányt szereted, hanem azt, akit benne látsz. A nő balga és együgyű, de kellemes és szeretetreméltó teremtmény, akinek hivatása, hogy az együttélés révén kedélyes balgaságával fűszerezze és édesítse a férfi komolyságát és szomorúságát.

— De én mindenemet néki adtam!

— Jó, de azt beláthatod, hogy a nők csak balgaságukkal tudnak élvezetet nyújtani. Hogy ez így van, kétségbe nem vonhatja senki, ha megmondolja, hogy a nővel milyen haszontalanságokat beszél a férfi milyen semmisségeket fecseg, valahányszor őt élvezni akarja.

— Mit tegyek tehát? Én szeretem Madleint. Miatta lettem ember, miatta dolgoztam. És most jön ez a festő és mindennek vége.

— Ez a nők természete, mely összefügg az udvari étellel. Annál közelebb képzelik magukat az istenekhez, minél több férfit ültettek az uszályukra. Ne gondold többet rá. Keress valami komoly szórakozást, vagy foglalkozást és feledd el.

— Jó, megkísérlem — mondotta a fiu és felállt.

Erasmus végigsimította homlokát, aztán kisétált a napsütötte lugasba. A kora júniusi nap élesen tüzött az égből. A feléledő föld nehéz illatot lökött a levegőbe. A madarak vadult nótákat zengtek az égen.

Megállt és hosszan a fiu után nézett, aki lassu léptekkel ballagott végig a kavicsos uton. Aranyos kardja szabálytalanul verdeste formás lábait, feje mellére bukkott. Hatalmas, tollas kalapját kezében lóbálta.

Milyen mérhetetlen az emberek balgasága. Korlátoztak ahoz, hogy rádöbbenjenek sorsuk igazságára. Itt van ez az

életerős, csupatett férfi. Elvesztette a fejét, mert "szerelme" tegnap este többet mosolygott Holbeinra, mint rá. El akarta venni feleségül. Pedig melyik férfi volna hajlandó a házasság igájába hajtani a fejét, ha — miként a bölcsék szokták tenni — előzőleg ismerné annak az állapotnak kellemetlenségeit.

Messzi, a fák közül vékonytestű férfi közelgett. Egyszerű bársonyzeke borította a mellét. A hóna alatt óriási fadobozt cipelt.

Erasmus elébe sietett. Szónéklül üdvözölték egymást és megindultak a ház felé.

4.

A bársonyzekek, vékonyka férfi ecseteit mosta az ablak előtt. Erasmus végignézte a képet.

— Nagyon fázós az arcom — mondotta.

— Ilyen vagy az életben is. Jobbról meg balról is végigmustrálta a vásznat, aztán leült íróasztala mellé. Simogatós kézzel lapozta végig a hatalmas kéziratcsomót. A festő valami vig nótát fűtyült az ablak előtt.

— Befejeztem a Balgaság Dicséretét.

— Teljesen?

— Igen.

Néhány percig csend volt, csak Erasmus tolla sercegett a finom papíron.

— Kinek írsz? — kérdezte a festő.

— Morusnak küldöm el a kéziratot.

Felállt és nagyhasán, fekete üveget emelt le a polcáról. Két csiszolt poharat is szedett elő valahonnét és teletöltötte szikrázó, vörös burgundival a poharakat. Holbein az ablakon át koccintott vele.

— Pompás ital — mondotta Erasmus és nagyot csettintett. — Az udvar már elköltözött?

— Igen, bementek Londonba. Gyászban a királynak.

— Micsoda?

— Ismerted azt a fiatal lovagot, aki Madleinak udvarolt?

— Igen. A király kedvence volt.

— Tegnap megmérgezte magát.

— Meghalt?

— Meg.

A festő tovább fűtyült. Erasmus szorosabban vonta mellén köpenyét és befejezte levelét.

— Isten veled ékesszavu Morusom, vedd hűséges pártfogásodba a neked felajánlott "Balgaság"-ot.

BOLONDGOMBÁK

Az új deal sok vitára ad alkalmat és sok olyan embert enged a "spot light"-ba, akiknek a létezéséről soha egyébként tudomást a lakosság nem venne.

Ostobábbnál ostobább feltevések, spekulációk látnak nyomdáfestéket és különösen könnyű feltűnést kelteni annak, aki az új dealt elítéli, mert a tőkés érdekeket szolgáló sajtó annak a hasábjait korlátok nélkül megnyitja.

Lewis W. Douglas tagja volt a kormányoknak, de ez év derekán lemondott, mert nem bír megégyezni a Roosevelt programmal. Az a mániája, hogy ne csináljon adósságot a szövetség, hogy minden közmunkát azonnal szüntessenek be és bízzák az éhes embereket a sorsukra. Szerinte a prosperitást ez vissza fogja hozni hirtelen az országra. (Csak azt felejtette el ez az ur megmondani, amit előtte más hasonzorú urak nem mondtak meg az országoknak: Hogy Hoover alatt, mikor mindez így volt, mért nem tudták a "corner" mögé bujni prosperitást előhuzni hát a számkunkra.)

Douglass ur attól fél, hogy a szövetséges kormány nagy költségei inflációt, a pénz értékének a további leromlását hozzák magukkal és természetesen ebben ő nagy csapást lát.

Csapást a kapitalisták kis osztályára, amelynek közel hatvan-ezer millió dollár dollárt érő kormány-bond van a birtokában és mi lenne, ha ezek a kötvények az értékükből vesztenének?

Hát azt előtte elmondták már mások is és ha Douglas ur csak ennyit mondott volna, bajosan került volna a neve a lapokba.

A miszter azonban tovább ment.

Ő szerinte a csökkenő értékű dollár egyre jobban megnehezíti az aranyvalután maradt államok és nemzetek sorsát és ez a különbség előbb-utóbb — háborúval

fog végződni.

Már t. i. az aranyvalutás országok fogják megtámadni ezt az országot, amiért az alacsonyabb értékű pénzünkkel a nemzetközi piacot tőlük elvesszük.

Mindenesetre érdekes okoskodás, amilyent nem hallottunk idáig.

Az igen tisztelt valutás országok nekünk egytől-egyig sok száz milliókkal tartoznak, ami úgy látszik nem fáj Douglasnak és ezeknek a következtében háborúra nem számít. Mert az a ringy-rongy tizezer millió dollár, amiből ezer dollár jutna e pillanatban minden nincstelen emberre, bliktri az amerikai tőkésnek.

De fáj nekik az az ötven-hatvan ezer millió dollár ára aranybond, ami után a kamatot huzzák ettől az országtól és a melynek az értékét úgy féltik.

Persze a tőkés újságok nagy hűhót csináltak ebből a marhaságból és szinte könnyekkel sirják az amerikai anyáknak, hogy háború lesz, mert az elnök és a kormány közmunkákat csináltak.

Sőt háború lesz már azért is, mert az elnök egy negyedmillió szegény suhancot felszedett az uccákról, hogy azokat a CCC táborokba sorozza. Mert Douglas — és talán ő az első, — a CCC camp-eket is ellenzi.

Hát az biztos, hogy ebben az országban a polgárok gondolkodni sokat nem szoktak. Inkább Amos-t meg Andy-t hallgatják esténként, ha nincs pénz gazolínra, hogy kikocsizhassanak.

De azért az utolsó évek és különösen a new deal vitás kérdései már annyira-amennyire megtanítottak bennünket, hogy néha gondolkozzunk egy keveset. Így tehát Douglas ur elkésett ezzel a maszlaggal.

Talán ezt három-négy év előtt, mikor a nagy mérnök ült a Fehér Házban, elhitte volna a lakosság nagyrésze.

HA ÖNNEK

LEVÉLPAPÍR BORITÉK NÉVJEGY

vagy bármilyen
NYOMTATVÁNYRA VAN SZÜKSÉGE

HA EGYLETÉNEK

Plakat - Mulatsági meghívó - Belépti jegy - Lunch ticket - Nyugtakönyv
Alapszabály - Jubileumi könyv vagy
Diszalbumra van szüksége
FORDULJON HOZZÁNK BIZALOMMAL
Újságot - Könyvet - Nyomtatványt ne rendeljen, míg tőlünk ajánlatot nem kér
UNION LOKÁLOKOK MINDENFÉLE
— NYOMTATVÁNYT KÉSZÍTÜNK —
OLCSÓN - IZLÉSESEN - PONTOSAN
készít és szállít

Mindenféle
Nyomtatványt

az ország bármely részébe

LAPUNK NYOMDAJA

'MINDENT, AMIT DU PONTÉK AKARNAK'

Néha rá szoktunk mutatni, hogy igenis van különbség a régi és az új deal közt és hogy akármilyen lassan, akármilyen finosan megy a tisztogatás és átszervezés munkája, a különbséget észre kell venni minden jóakaratu embernek.

A szenátus vizsgáló bizottsága sok érdekes adatot tár elénk a municós bünszövetkezettel kapcsolatban és nagyon sokat tanulhatnak, akik a kihallgatás részleteit figyelemmel kísérik.

Az iratok közt például betervezett egyet Nye szenátor, ami egyenesen korrajz a letűnt republikánus uralomra és amit meg kellene kívülről tanulnia minden amerikai polgárnak.

A levelet a Du Ponték washingtoni megbízottja írta a bőszenének és boldogan jelentette abban, hogy Penrose szenátorral — a Du Pontok érdekében — mit végzett.

Egy iratot adott át Penrosznak, mielőtt azt beterveztette a kormányhoz és a szenátor ezeket írta az iratra: "Adjanak meg Du Pontéknak MINDENT, a mit kérnek.

Miatta kérhették volna a Fehér Házat, a félországot, az olajat, (amit később a Sinclairék elloptak) ő egyszerűen MINDENT meg akart adni nekik, amit akartak.

Tudni kell az olvasónak, hogy Penrose KIRÁLY volt a republikánus rezsim alatt ebben az országban, amíg meg nem halt, mert a republikánus párt teljhatalmu cájra volt.

Tőle függött, hogy ki legyen az elnöke az országnak, tőle függött, hogy a nagy és kis grafteszükbe se jutott volna, hogy tehetett, amit akart az országban és az országgal.

És ez a Penrose, az ország ura, arra UTASITOTTA a kormányt, hogy adjanak meg a Du Pontéknak "MINDENT, AMIT AKARNAK."

Ezt bizonyítják ma be a polgárságnak, vagy legalább a polgárság azon részének, amely hajlandó újságot olvasni.

Fehéren fekete betűk igazolják, hogy a nagytőkések, a multi milliósok MINDENT megkaphattak és megkaptak, amit csak akartak, az ország tehát egészen az övékké volt, amíg a republikánus masina kormányzott.

Nem vagyunk mi szerelmesek a demokrata pártnak sem, mert mindkét pártgépezet korrupt egy bizonyos határig.

Ez az újság nem is támogatja fenntartás nélkül a demokrata pártot vagy platformot.

De ha választania kell a régi és az új rendszer közt, akkor a sötétben is az új dealt választja, amely kivette, kicsavarja lassan az országot a Du Pontok kezéből.

Emberek, polgárok, akik elvannak keseredve, meg vannak csüggedve, akik még mindig kétségbeesve várják, hogy mi fog velük történni, mindenesetre vigasztalást találhatnak ezekben a tényekben.

Amíg a régi kormányoknak hanem "üzemkiadások" címén, a velük törődjük, mert hiszen a Du Pontoknak adtak meg "amit akartak", addig ez a kormány legalább próbálkozik, legalább törődik a nincstelen polgárral és annak akarja visszaadni az országot.

Ez a különbség voltaképpen a régi és az új deal közt.

Prompt Relief
From Itching Eczema
It's wonderful the way soothing, cooling Zemo brings prompt relief to itching, burning skin, even in severe cases. Itching stops the moment Zemo touches the tender and inflamed skin because of its rare ingredients. To clear away Rashes, Pimples, Eczema, Ringworm and restore the skin to normal, always use clean, soothing Zemo. Insist on genuine Zemo; it's worth the price, because it brings relief. 35c, 60c and \$1. All druggists.

VETÉLYTÁRSNŐK

Irta: DR. GERENDAY LÁSZLÓ (LEGIONER)

(Folytatás)

Viszont a saját szüleitől se kérhet olyan nagy összeget magyarázat nélkül. Alig pár napja csak hogy megkapta a rendes havi illetékét és az ő apja szakasztott mása volt Harry apjának, ilyen tekintetben. Az anyjához meg... Isten ments. Az még szigorubb, mint az apja. Annak lennének még csak igazán kellemetlen következményei. Az még csak a szigorú, régimódi asszony. Épp úgy, mint Harry anyja.

Eliz valami tompa nyomás félt érzett a szíve táján. Nem tudta mire szánja magát. Honnan szerezzen pénzt. Pedig azt szerezni kell hamarosan, a gyerekkori pajtásait ki kell szabadtítani minden áron és még pedig ma. Ha nem tudja előkeríteni a 250 dollárt, akkor Harrynak a börtönbüntetésére lép életbe és le kell szolgáltatnia az egész 30 napot. Akkor pedig... vége mindennek. Ketté van a jövője vágva. Az apja biztosan kitagadná. Még talán közönséges cowboy-nak se fogadná meg. Akkor kislúne az is, hogy őt is elítélték 10 napra, csak felfüggesztették az ítéletet, mert ez volt az első eset, hogy bíró elé került. Akkor esetleg vége lenne neki is. Az ő apja ilyen irányban még szigorubbantartja magát az elmúlt idők erkölcsi és társadalmi törvényeihez, mint az öreg Sturm. Az édesanyja pedig... well... arról jobb még meg se emlékezni, épp úgy, mint Harry anyjáról. De szigorúak is tudnak lenni ezek a pionir asszonyok úgy néha, néha...

Eliz azon vette magát észre, hogy a könnyei csendesen foldogálnak alá a két orcáján. Dühbe jött, hogy ilyen gyengeségen kapta magát. Felugrott a helyéről nagy mérgesen. Nagyobb nyomatok kedvéért még a lábával is dobantott és mérgesen nézte saját képmását a fal tükrében.

— Disznóság... még talán sírok is, mint egy kisgyerek... Nohát csak azért se... azért se. Maga se tudta, miért mondta és mi mondatá vele azt az "azért se"-t. Nem tudta, hogy az apja vére szólalt meg benne. Az akadályt nem tűrő pionir vér, amely nem tűr akadályt. Amely nekimegy mindennek, ami útjába áll. Ami keresztül hajtotta az apját fiatal korában indián harcokon, elemek veszedelmén minden, amit le kellett győzni, hogy sok ezer holdas birtokait megszerezze és megtarthassa. Az öregurnak a makacs, erőszakos, kalandos vére, mely csak akkor csillapodott meg, ha jól kiverekedhette magát.

A törpéngő lányának eszébe jutott, hogy hiszen ott vannak a barátnők. Azoktól kölcsön kaphatja az összeget. Ha másként nem, hát tiz-husz dollárjával. Persze, hogy persze. Egyszerű az egész. Mint a pelikán tojása, vagy hogy is mondják. A fő, hogy Harry még ma este itthon legyen. Hogy kijöjjön abból az átkozott rendőrségi börtönből. A többi mellékes. Akkor majd csak kitalálnak valamit, hogy soron kívül megpumpolják az öregeket és visszafizessék a kölcsönt. Legtöbb dollárokat, természetesen egy párás kis muri keretében. Azaz hogy majd csak Harry fizeti vissza... Különben nem. Csak a félt. Az az igazság, mert ketten voltak. Igaz, hogy ő szépszerével megszabadult, de hát a méltányosság mégis csak úgy követeli. Ketten voltak, hát fizessenek is ketten. Persze, hogy egyszerűen az egész. Mindjárt erre kellett volna gondolni és nem vesztegetni az időt ostoba töprengéssel.

A szerencsés gondolat visszaadta a jókedvét. Hiszen tényleg nem sok az egész. Kölcsönkér a lányoktól 25 dollárjával, aztán le van. Csoda, hogy mindjárt

eszébe nem jutott. Valóságos Kolumbusz tojása. Persze, hogy azt csinálja. Kölcsönkér a lányoktól... és pedig azonnal.

Még dudolgotatott is magában, mikor mindjárt a szomszédjához bekopogtatott. A barátnője candy vel kínálta, mikor belépett hozzá. Eliz visszautasította. Nem volt most candy-t enni kedve.

— Köszönöm kedvesem. Másért jöttem.

— Akarsz egy kis gint? Nagyszerű és erős is. A Tóni szerzte...

Eliz türelmetlenül félbeszakította:

— Mondtam már, hogy nem kell. Köszönöm szépen, de másért jöttem. Huszonöt dollár kell azonnal... holnap visszafizetem. Bajban vagyok, erősen.

A barátnője kedélyesen elnevette magát:

— Tölem akard? Éppen jókor. Az előbb fizettem ki az utolsó centemet az új ruháért. Most akarok haza sürgönyözni pénzért. Nézd meg... nézd... nem édes?

Elizt most nem érdekelte a barátnője ruhája. Szaladt egy másik lányhoz, azután újra más-hoz, a negyedikhez is, meg a többihez is, mert akármilyen szívesen segítettek volna is, pénzszükibe volt majdnem mindegyik. Alig tudott összeszedni úgy 100 dollár körül és már csak egy barátnője volt hátra. Igaz, hogy az volt a leggazdagabb, de azért mégis kissé lelhangoltan nyitott be hozzá. Éppen ezzel az eggyel nem volt valami bizalmas lábon. Egyébként Dorner Franciscnak hívták.

Francis Dorner alacsony természetű, hizásra hajlamos lány volt. Elkényeztetett, akaratos, hencegő. Szentül meg volt győződve arról, hogy az egész világ csak az ő kedvéért teremtdött. Hogy ő a központ és a többiek csak arra valók, hogy körülötte forogjanak, mint apró, másodrendű csillagok, mert hát az ő apja nemcsak szokszoros milliomas, hanem egyszersmint hatalmas befolyású politikai tényező is, aki előtt még a kormányzó is meggondolja kétszer is, hogy milyen kijelentéseket tegyen. Éppen emiatt Dorner kisasszony egyszerűen köztudatnak örvendett, amit egyébként szemben sohasem mutattak ki a jól nevelt kisasszonyok, csak úgy a hát: mögött, apró pletykák keretében.

Eliz se szerette a multimilliomos kollegáját. Nagyon is nem szerette. Hanem neki most pénz kellett és pedig sürgősen és mindenáron. Még a büszkesége árán is. Hajlandó lett volna akár az ördöggel is cimborálni és kész volt eladni a lelkét is, hogy a gyerekkori pajtásait kiszabadítsa, mielőtt a tanár kar tudomására jöjjene a dolog. Most kezdett csak rájönni, hogy neki több mint jópajtsa a gyerekkori pajtása.

Ennek a lehetetlen kalandnak kellett megtörténni, hogy Halper Eliznek a szíve igazán megdobbanjon. Az utolsó órák alatt jött rá, hogy ő a pajtásait nem úgy szereti, mint eddig. Nem a gyerekkori természetes vonzalmával többé, hanem a megérett hajadon mélységes, teljes szerelmével. Most jött csak rá, hogy neki minde a gyerekkori pajtása, hogy nélküle nem tud, de nem is akar élni. Hogy történeten bármilyen is, ő nem hagyja el az ő Harry-ját. Nem hagyhatja. Nem enged a szíve. Szakadjon akármilyen szegény is a fejére miatta. Ő kitart mellette. Mert szereti a lelke minden erejével. Szereti annyira, hogy ha az öreg Sturm elüldözné hazulról, akkor ő is inkább ott hagyja a szülei házáat, de vele marad. Lesz, ha kell, egy nincstelen fiúnak a nincstelen felesége. Az üldözött vadnak hűséges nősténye, szeretője, minde... aminek csak akarja... Kész érte rabolni, gyilkolni is ha kell, tekintet nélkül a

következményekre. Mert ő azt a fiút szereti... szereti!

Egy pillanatra arra gondolt, hogy elmegy a bíróhoz felajánlani, hogy inkább ő elszenved a harminc napot, csak Harryt engedje szabadon, mert annak az apja ha megtudja, hát képes lesz talán még agyon is löni a börtönviselt fiát. Erről a gondolatról azonban letett, mint ahogy letett a többi fantasztikus és céltalan terveiről is. Nincs más hátra, mint megszerezni azt az összeget, akárhogyan is, másként a fiatal urnak ugyancsak le kell ülni a kiszabott harminc napot. Ezen már nem lehet segíteni. Felesleges itt akármilyen más is törni a fejét.

A milliomas kisasszony ijedten ugrott fel a hirtaszkéből, mikor Eliz csak úgy kopogtatás nélkül berontott hozzá. Egy füzetes könyvet dugott hirtelen és piros arccal a széktakaró alá. Tudniillik, egy idő óta olyan fertelmes disznóságokkal telített füzetek csempésződtek be az intézetbe, hogy maguk a jobb érzésű lányok is megsohalkták. Dorner kisasszonynak azonban éppen ezek tetszettek, bár erősen igyekezett eltakolni az izlést.

Eliz most nem kórdótt a könyvvel. A kolleganője zavarát se akarta észrevenni. Egyenesen rátért a dologra, amiért jött.

— Frances, ne kérj magyarázatot. Elégéj meg annyival, hogy borzasztó eset történt és rettenetes következménye lesz rám és egy másra nézve, ha ma estig nem tudok még 150 dollárt szerezni. A lányok elköltötték a pénzüket, alig tudtam tőlük 100 dollárt is összehozni. Te vagy a leggazdagabb közöttünk. Te ki se mozdulsz a szobádból, ha nincs több a tárcádban. Visszadom pár nap múlva sürgönyileg kérek hazulról...

Dorner kisasszonynak feletébb hízelt, hogy a híres cow-girl, aki rendes körülmények között egy fent hordja az orrát és viszont annyi borsót tör az ő orra alá, most hozzá fordul segítségért. Töle kér kölcsön és hozzá még nem is 125 összeget. Esze ágában sem volt megtagadni a segítséget, sőt... Hiszen Eliz olyan vezérlele szerepet töltött be a lányok közt, akivel érdemes volt jóban lenni, akár milyen fenhéjzva lán is vele eddig. Hanem a kíváncsiság retentően bántotta. Mi oka lehet Eliznek? Mi lehet az a súlyos eset... és stb. Azt neki meg kell tudni feltétlenül. Ha nem akarja Eliz elárulni a titkát, akkor... well... ha igazán nem nélkülözheti azt az összeget, meg fogja mondani bizonyosan... Csak ügyesen kell csinálni a dolgot, nehogy megvadtítsa a rancher lányt.

—Eliznek, igazán ne haragudj, de olyan nagy összeget ebben a pillanatban nem nélkülözhetek. Tudod, hogy én valóságos beteg vagyok, ha nincs elég pénz nálam. De ha igazán tudnám, hogy mire kell, hogy csak egyen valami borzasztó dolog történt... talán akkor... akkor mégis csak... ha tudnám, hogy neked borzasztóan kell, ha látnám, hogy azzal tényleg megmenthetnélek valami nagyon nagy bajtól...

Elizt dühbe hozta a kisasszony kertelése. Tudta, hogy ki kell elégíteni a kíváncsiságát, más-ként nem lát tőle egy dollárt se. Ugy magában szeretne volna egyenesen megfojtani, legalább is megráncigálni a haját, vagy jól pofonítani, de hát azt nem lehetett. Ha pénzt akar látni, be kell avatni a titkába. Talán csak lesz annyi becsület benne, hogy nem adja tovább. Most az a fő, hogy Harry kiszabaduljon. Vele együtt aztán majd csak kitalálnak valamit, amivel be tudják fogni Frances kisasszony száját

(Folytatjuk)

ERDÉLYÉRT SIROK

A magyarországi lapok jelentése szerint egy román őrmester bezáratva a kásonyi magyar iskolát, mert a gyerekek magyar dalokat énekelték.

Kopott füzetke akadt a kezembe, Bizonyítvány a négy elemről. Nevem, vallásom és hogy hol születtem, Ott van beléje írva legegél. Egy villanás s a lelkem multba téved: Vén iskolánkat látom újra én; Be öreg is lett, gyásza homlokán ül: Uj lobogó a réginek helyén.

* * *

Az egykor hangos udvartér kihalt most. Gyermekkorom földje, jaj, mivé lett... A virágágyak feketék, kopárak, E holt világban bujdosik az élet. A kőtalpazat, melyen Kossuth állott Sunyi oláh hőst roskadozva tart, Itt énekeltünk egyszer, kis legények, A vig esztendőről szent, régi dalt.

* * *

De azoknak, kik most idejőnének, Nem nyit ajtót a rozsdás vaskilincs, Nem csengetnek már reggel kis misére, A bezárt kápolnában senki sincs. Csak Krisztus néz a fáról jós haraggal, Isten szeméből fénylő csepp pereg, Balsorsának, kik nem engedik többé, Hogy hozzá menjenek a kisdedek.

* * *

Fejem lehajtom. Földem rám ne ismerj. Tudom él benned asszonybüszkeség, Ki szépségednek egykor udvaroltam, Ne lássam most meg arcod szégyenét. Nem is tudnák vigasztalni, érzem, Én Istenem, már mit is várhatok, Ha elhaltatod, hogy a Miatyánkot Oláhul mondják apró magyarok...

* * *

Bérce-s világom, biztassál te egyszer, Poharam bételt, csordul mérge már, Érced hangján kiált fel az Urhoz: Muljék el ez a keserű pohár! Erdély! Hazám! már én kendős legényed Szerelmet valni nem tudok neked. Csak leborulok árva gyermekedkék Elsírnai hozzád fájó könnyemet...!

GONDOS SÁNDOR.

NINCS MÁS KIVÁNSÁGUK

Colonel Ayres nevét nagyon tisztelik a tőkeek.

Miután a clevelandi híres pénzüzszeninek sikerült Cleveland pénzügyeit olyan nagyszerűen megoldani, hogy pár százszáz arrol koldulnak abban a városban, (ahol a Union Trust nem fog soha újra megnyitni) most hozzá-lát, hogy a nemzet gazdasági problémáit megoldja.

Ezt meg szokta tenni évente négyszer és a tőkeek nagyon sokat adnak a szavára.

Most a colonel azt jósolja, hogy a nehéz ipar ötvenötezer millió dollárt fog elkölteni, ha — eldobják az utból az NRA-t.

Természetesen ez nem minden. A "Securities Act" is ott áll az ötvenötezer millió dollár útjában és az új deal egyéb reform-törvényeit is ki kell radirozni — Ayres szerint — a könyvekből.

Ezek a szerény kívánságok nem újak előttünk.

Mielőtt ezeket a törvényeket megcsinálták, némák voltak a tőkeek és a pénzügyi zsenik, akik bevallották, hogy nem értenek a depresszió művészetéhez és csak a "corner" mögött tudják a prosperitást keresni.

Mikor aztán Roosevelt a tőke karmait egy nagyon keveset megnyeste, akkor egyszerre kiszült, hogy ez a baja mindennek és hogy tejjel, mézzel folyó Canaan lenne ebből az országból, ha azt a néhány kis törvényt szives lenne a kongresszus visszacsinálni.

Annyian mondták már ezt a tőkeek közül Colonel Ayres előtt, hogy szinte csoda, hogy a nagyhírű gazdasági szakértő sem tud valami eredeti ötlettel jönni a hazamentésre.

És ahogy a többiek nem mondták meg előtte, éppen úgy adós marad ő is a magyarázattal, hogy mért nem volt hát prosperitás régebben, mielőtt ezeket a törvényeket meghozták.

Aztán még egy kis és szerény kérdést nem intéz senki a tu-

dóshoz.

Mi kíváncsi természetűek vagyunk és mi nagyon szeretnénk a feleletet az el nem mondott kérdésre.

Azt szeretnénk tudni, hogy mért éppen pont ötvenötezer millió dollárt kész befektetni az igen tisztelt nagytőke, ha az NRA-t ellöknék az utjából? Mért nem ötvennégyezer milliót és mért nem ötvenhatezer milliót?

Hogy mért pont ötvenötezer milliót, nem kevesebbet és nem többet?

Ha valaki ezt a kérdést feltenné és ha arra a feleletet a tudóstól, a clevelandi nagy pénzügyi zsenitől megkapná, akkor meglátná az ország népe, hogy milyen szemtelenül bolonditják, vagy próbálják őket tovább bolondítani a tőkeek.

Ha a nagytőke profitot lát maga előtt, akkor építkezni fog, költekezni fog, akár van, akár lesz, akár nem lesz NRA.

Mig azonban nem lát maga előtt nagy profit lehetőségét, addig lehet akármilyen korlátlan szabadsága a tőkének — ami a Hoover éra alatt mind meg volt. — és mégsem fog ötvenötezer millió dollárt forgalomba hozni, ahogy azt eddig nem tette.

Szegény-gyalázat, hogy a sajto eszközül adja magát az ilyen masochizmus és szomorú, hogy annak az emberek milliói hajlandó bedülni.

Colonel Ayresnak pedig nagyon hálás lenne Cleveland város lakossága, ha előbb talán szíves lenne a pénzügyi és gazdasági problémákat ott rendezni, ahol a polgárok százmillióit a bankár urak elspekulálták, mielőtt éppen olyan jól megfizetné az egész országot.

Az NRA-t és a többi reform-törvényt minden ötvenötezer millió dolláros ígért dacára nem fogja egyelőre kitörlni a törvénykönyvből a kongresszus.

AMINEK A MUNKÁS FOGJA A LEVÉT MEGINNI

Detroitban megöttek egy husz éves diákot, mert az apjának a kis pék-shop-ja nincsen szerezve.

Négyen dolgoznak abban a műhelyben mindössze. Kettő családtag és két idegen munkást fogadtak.

És a kis pékmester vagy tiz hónapja felmondott a szervezetnek, mert állítólag nem tudta a szervezet feltételeit betartani és azóta "open shop" mellett dolgoztak.

Ez alatt a tiz hónap alatt a szervezet ügynökei a péket, a fiát, a munkásait több ízben elverték. Valamennyit úgy, hogy ajultan szedték fel őket az utcákról.

Mikor az sem használt, akkor aztán a fiát megölték.

Kétségtelen, hogy a pékszervezet ügynökei követték el a verkedéseket, a gyilkosságokat, a kik így akarták ezt a szegény kis embert rákényszeríteni, hogy szervezett munkást fogadjon.

Ha árt valami vagy valaki a szervezkedés és a szervezet ügyének, akkor ezek a terroristák, akiket "szervezőknek" neveznek és ez a terror fogja a szervezet sírját megásni.

Bizonyos foglalkozásoknak jóformán CSAK terrorista szervezők vannak, akik majdnem CSAK a terror eszközeivel dolgoznak.

Nemrég Cleveland közönsége volt felháborodva, mert az épület munkások bizonyos csoportjai terrort fejtettek ki, romboltak és a szervezeten munkásokat elverték.

Más városokban is hasonló tünetek mutatkoznak és úgy néz ki, hogy bizonyos szervezetek csupán gangszterekre bízzák a szervezést, akik csak gangsztertempót ismernek.

E sorok írója igazán barátja a szervezkedésnek, hiszen huszonegy év óta azt szüntelenül prédikálja a munkásnak.

De a szervezkedésnek önként kell történni.

Erőszakra csak ott van mentesség, ahol erőszakot használnak.

Ahol a munkaadók fellegyverzett gangszterekkel állják útját a munkások szervezkedésének, ahol az "ipari police"-ok és a deputy szászák alkalmazják, hogy azok menjenek neki a munkásnak, hogy azok kezdjék meg a terrort a munkások ellen.

Az az érdekes és a szomorú azonban, hogy éppen ezeken a helyeken lapulnak meg a munkásvezérek, a "szervező" urak, akik az ilyen helyekre a bőrüket nem akarják elvinni.

Az American Federation of Labor nagyszerű vezérei békét hagynak az acéltrustnak és még ők tartják vissza a legtöbb esetben a munkásokat a szervezkedéstől és a sztrájkktól.

Drága és előkelő washingtoni hotelok finom párnázott bórfo-hotelok finom párnázott bórfo-

ha a munkás, mondjuk, a Frick bányákban követelte a szervezkedés jogát, hogy az acélgyárakról ne is beszéljünk.

De amíg behuzott farkakkal oszonnak el a Ford gyárak mellett, ahol a szervezkedést végképpen nem tűrik, addig "szervezik" a kis nyomorult munkaadókat és azok embereit gyilkolják, azoknak az üzemeiben rombolnak és ezt nevezik eredményes szervezkedésnek.

Valószínű, sőt természetes, hogy a Labor Federation a detroit-i gyilkosság alól azzal fog mentegetőzni, hogy az a "szervező" tulbuzgalma és hibája. A kompániák is ezzel szokták mentegetni magukat, ha a bányakozások kitaposák egy-egy sztrájkoló munkás beleit, ahogy azt elégszer megtették.

De a Federation tudta vagy tudnia kellett volna, hogy azt a péket, annak a fiát, annak a munkásait már egy párszor ajult-ra verték az utcákon a "szervező" urak és már alkalmuk lett volna tiz hónap alatt, hogy ezt a gangszter tempót eltíltassák.

A pékmunkások detroit-i szervezetét és azon keresztül az American Federation of Labort illeti a felelősség a gyilkosságért és nagy kár, hogy egy pár vezér urat nem fognak érte elküldeni a börtönbe.

Ilyen terrort ítélték el annak idején Mooney-t és a terror után Californiában nem lehetett tiz évig szervezetről beszélni, mert a pártatlan közönség nem kért olyan szervezetből, amelynek vér tapad a kezéhez.

Ha ezt a taktikát tovább folytatják, akkor az egyes városokban hasonló undor fog kifejődni, nemcsak a szervező urak, hanem a szervezet iránt is és akkor hiába lesz Section-Seven, hiába lesz NRA.

A Morgan bankház vagy az acéltrust természetesen sokat tud ártani a szervezkedés ügyének, de sokkal többet ártanak azok a buta vezetők, akik ilyen eszközökhöz nyulnak és akik ezeket az eszközöket csak a legkisebb emberek ellen alkalmazzák, mert féltik a bőrüket a nagytőkétől.

Ha a szervezet vezetőinek fáj a szervezetenlenség, talán próbálják meg Henry Ford-ot vagy Charles Schwab-ot elverni, mert azoknak a makacssága nagyobb kerékkötő a szervezkedés útjában, mint az a pék, aki két fogadott embert alkalmazott a shop-jában.

Idáig a munkást a természetes ellensége tartotta guzba kötve és állandóan harcolnia kellett a tőkével.

Félt, hogy maholnap "csak a jóbarátaitól kéri majd az Isten segítségét" az amerikai munkás és az ellenfeleivel majd csak elbálik azután magában.

H I R D E S S E N

L A P U N K B A N

Egy osztályú kabinhajókkal
EUROPÁBA ÉS VISSZA

menetérti jegy csak

Utazzon az óhazába a mi kényelmes, népszerű és ujjonnan berendezett egy osztályú kabinhajókon, Antwerpenen keresztül:

S. S. "Gerolstein" Január 8-án és Február 5-én
S. S. "Ilstein" Január 22-én és Február 19-én

Néhány ok, amiért ezeken a hajókon utazzék:

1. Nincs osztály különbség. Minden utas ugyanabban az osztályban van és ugyanazt a kényelmet, kiszolgálást és kosztot élvezi.
2. A hajók nagyok, modernül berendezettek. A kabinok tiszták, kényelmesek és szépek. A koszt bőséges és nagyszerű.
3. A visszatérési jegy egy évig érvényes.

Írjon vagy látogasson el irodánkba

ARNOLD BERNSTEIN LINE

17 Battery Place | 931 Grant Blvd. | 131 S. Wabash Ave
New York, N. Y. | Pittsburgh, Pa. | Chicago, Ill.

\$140

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE. DETROIT, MICHIGAN
TELEPHONE: VINEWOOD 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Eltérítési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c. Single Copy 6c.

Megjelenik minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokból bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners by Miners

21

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Michigan
Under the Act of March 3, 1879.

CSAK ERRŐL NEM MERTEK BESZÉLNI

Az országos bünygyi kongresszus meglehetősen eredményekkel végződött, de nem tárgyaltak a legfontosabb dolgokról.

Arról, hogy kik azok, akik a gangsztereknek, az alvilág rettegési haramiáinak védelmet biztosítanak minden városban.

Arról nem beszéltek, hogy miként kellene és miként lehetne azokkal a gazember politikusokkal elbánni, akik a rendőrséggel szemben mindig kénekes minden nagyobb rablógylöket megvédeni és előtűnik a börtönök ajtóit megnyitni.

Ezenkívül nem beszéltek az ügyvédekéről sem, akiknek tízezerből élnek, hogy védelmet nyújtsanak a gangsztereknek, bár tudják, hogy védenek gyilkosokat és rablókat.

Valószínűleg partnerségben állnak a kriminalista ügyvédek ezrei az alvilággal és ők az összekötő kapcsok a gonosztevők és a politikusok között a legtöbb esetben.

Egyetlen jó és ívdős indítványt hallottunk, amely érintette ezt a kérdést, de azt az egy indítványt nem lehetett tárgyalni. Mert ráleptek volna a kriminalista és kriminális ügyvéd urak tyukszemére, akik azonban nagyon hatalmasak az országban.

Egy nem yorki ügyvéd azt ajánlotta, hogy bünesetekben ne lehessen magán védőügyvédet fogadni, hanem az állam adjon hivatalos védőügyvést, ahogy ügyészt ad a vádaknak.

Ez egy csapásra véget vetett

ITT KELLETT VOLNA KEZDENI

Akármenynyit kezdenek panaszkodni, itt is, ott is, az új dealre, letagadhatatlan tény, hogy sok új dolgot produkált idáig és hogy nap-nap után tudt újabb meg újabb dealekkel szolgálni.

Most, hogy az elnök akaratából az autópárt, meg a szövöipart tanulmányozni kezdték, hogy a munka állandósítására terveket próbáljanak csinálni, egy érdekes kérdéssel is foglalkoznak ezek a szakértők.

Egy olyan kérdéssel, ami eddig ne nyult-hozzám volt közöttünk, de ami ezután kitéregetett szennyes lesz minden kereskedelmi és iparvállalatnak.

A profitot kezdtek el firtatni. Azt a profitot, amit husz-harminc százalékos üzemi mellett is felhabszol a nagytőke, amely ké-

pessé tette a vállalatokat, hogy aranyat szivattyúzzanak a részvényitőkébe öntött vizekből s a melyből az osztalékokat meg extra osztalékokat szokták fizetni.

Az autó-mágnások meglepetve látták, hogy mikor az elnök bizottsága megjelent a gyárakban, nem csupán a munkás-kérdést tanulmányozták, hanem az üzleti mérlegekre is belenéztek és ott a profit-számokat keresték.

Természetes, hogy ehhez köze van az országnak, köze van a nemzetnek és éppen olyan természetes, hogy erre felszisszent a nagytőke.

Ezzel a szisztegéssel a kormány idáig ne sokat törődött, sőt a szövögyárakba küldött bizottságok is ilyen értelmű utasítást kaptak a kormánytól.

Megtanítják az "üzletet", hogy nem joga, hanem a nemzetből adott kedvezménye a profit-harásolás, amit joga van megvonni, vagy korlátozni a nemzetnek.

Régesrégen bele kellett volna erősebben nézni az üzleti könyvekbe és mikor az elnök az új delft megkezdte, mikor a nagytőke még erősen meglapult az országban, akkor kellett volna a

ELMÚLT A KARÁCSONY

és akik nélkülöznek, fáznak, nyomorognak az országban, azok bizonyára örömmel olvasták a lapokból, hogy öt év óta ez volt a legjobb, legörvendetesebb ünnepe a nemzetnek.

Akik heti öt-hat dollár könyöradományból élnek családjaikkal azok megelégedve olvashatják, hogy az üzletekben a forgalom husz százalékkal felülmulta a tavalyi karácsonyi forgalmat.

És akik úgy érzik, hogy ez az elmúlt év is csak csalódást, szenvedést, megpróbáltatást hozott a számukra, azok megvigasztalódhatnak abban a tudatban, hogy a nagytőke 1934-ben kétszáz millió dollárral több profitot osztott fel a részvényesei közt, mint a múlt évben.

És mert a "társadalom" hü maradt önmagához, megmutatta ismét, hogy a szive vajból van. Étellel megrakott kosarakat osztogattak a szegényeknek, hogy karácsony napját tele gyomorral és boldog elégedettségben tölthessék.

Otthon bizonyára megveregettek a saját vállalkait a játékoskodó tőkések, a finom uri nők, a papok és a jóléti munkások, akik ilyen "bőkezien" ellátták a szegényeket s bizonyára kevésnek jutott eszébe, hogy vajjon — másnap mit eszik az a család, amely évente csak kétszer, karácsonyra és thanksgiving napjára kap étellel telt kosarat, amit olyan szépen felmagasztalnak a lapokban.

KEVESEN GONDOLTAK ARRÁ IS,

hogy mi van azokkal a családokkal, ahol "dolgozik" a család, már t. i. amennyi alkalmat adnak neki a munkára, ahol tehát a jótékonyaság nem kopogtatott be, hogy a szegénykező és szemérmes nélkülözést enyhítse.

Minden szimpatiánk és minden igaz részvétünk azokkal a szerencsétlen népekkel van, akik közzétékonyságra szorulnak, de mégis meg kell jegyeznünk, hogy ma nem ők az igazán "elfelejtett emberek" az országnak.

Ma azok a gyári munkások, bányászok, tenánt-farmerek és kereskedelmi alkalmazottak a mostoha gyermekei az országban, akik papíron és hivatalosan "dolgoznak", de akik nem keresnek többet heti 8—15 dollárnál.

S ha a kereskedők dicsekednek a husz százalékos forgalomemelkedéssel, legyen róla mindenki meggyőződve, hogy azért a forgalomért nem a dolgozó husz millió proletár volt a felelős, hanem a farmereknek kiosztogatott bónus-checkek, a tőkéseknek kiosztogatott osztalékok.

Mert akik "dolgoznak", azok nagyon boldogok, ha kenyeret, meg krumpit tudnak tenni eléget az asztalra s azok igazán nem vettek részt abban az örült "christmas shopping"-ban, amit a kereskedelmi kamarák és az újságok összeesküvése kényszerített rá jobb időkben erre a nemzetre.

AZ "IPAR KAPITÁNYAI"

akik patkányok módjára menekültek két éve az üzlet sülyedő hajójáról, szintén gondoskodtak róla, hogy legyen minden szegény embernek karácsonyi ajándéka ebben az országban.

A U. S. Manufacturers nevű reakciós tőkes alakulat gyűlést tartott White Sulphur Springsben, a drága és előkelő üdülőhelyen a múlt héten és megállapította a profit-harás korlátozását kimondani örökre.

Ami azonban késik, az nem mulik és ha az új dealerek továbbra is ezeken az utakon haladnak, akkor mégis csak szép háza lesz ebből az országból.

hogy mi legyen az a program, amelynek alapján hajlandó a régen bejelentett barátságra és co-operációra a kormányval.

Aki ezt a programot csak nagy vonásokban is elolvassa, vegye tudomásul, hogy a tanácskozás első napjaiban sokkal keményebb határozatokat akartak elfogadni és csak Owen D. Youngnak, az Insullok multi-milliomos barátjának a megjelensége birta később "engedékenységre" a multi-milliomosok nagy gyűlését.

Az elfogadott határozati javaslatot aztán egy delegáció elvitte az elnökhöz és akik hisznek még Rooseveltnben, azok bizonyára nem fognak rajta csodálkozni, hogy az elnök a milliomosok bizottságát — nem fogadta, hanem a titkárral vétette át a pénzeszsákok ultimátumát.

TIZ MILLIÓ KOLDUST

akarnak csinálni ebben az országban a tőkések, akik azt követelik, hogy ne munkát, de állandó heti segélyt adjanak a nincstelenseknek, ahogy azt Angliában csinálják.

Azt mondják a tőkések, hogy a közmunkák sokba kerülnek és ha azokat a kormány folytatja, akkor a szövetség kiadói és a gazdagok adói magasabbak lesznek, mintha egyenesen készpénz segélyt adnak a szerencsétlenné tett polgároknak.

Amig tehát egyrészt Roosevelt kijelentette legutóbbi rádió beszédében, hogy "ál vagy bukik" azzal a hitével, hogy jusszon munka minden dolgozni akaró embernek, másrészt a pénzeszsákok nem a munkás becsületes kenyerét, hanem a lealázó alamszina malomkövet ajánlják itt tiz millió családfőnek, tiz millió becsületes amerikai polgárnak osztályrészt.

Gondolja meg és értse meg itt minden ember, hogy a munkát az az ember kínálja, aki a hivatalba lépése után nyomban enni adott első sorban minden éhes embernek, amig munkát tud teremteni a számukra; az alamsznát pedig azok ajánlják, akiknek a szöszölőja, Herbert Hoover "nem akarta megalázni" Amerika éhes polgárságát kenyérrel.

AKIK ISMERIK AZ

ország történetét, azok tudják, hogy Hamilton óta (Washington pénzügyminisztere volt az arisztokrata Hamilton) a nagytőke mindent elkövetett, hogy zsellért csináljon az amerikai farmerből és ezt a célját nagyjában elérte, mert a mortgage alatt nyögő farmer a tőkés osztály zsellérje.

Ma ennél tovább akarnak menni Hamilton utódai, az Ogden Mills-ek, a Morganok, a Du Pontok, meg a többi pénzeszsákok és ma örökös koldusbotra akarnak itt tizmillió családfőt itélni.

Csak természetes, hogy ezek után azt is ajánlják, hogy a még üzemben levő segélymunkáknál AZONNAL szállítsák le a munkabéreket és kevesebbet fizessenek, mint a magánvállalatok fizetnek s hogy a segélyezés ügyét vissza akarják juttatni azonnal az egyes államokhoz. Az egyes államokban ugyanis nem a nagy jövedelmek, hanem a kis farmerek és háztulajdonosok fizetik az adó nagyobb részét, rá akarják hát újra tukmálni a nincstelenek ellátásának a terheit a szegény osztályra. Azonkívül az egyes államok törvényhozásait jobban uralja a nagytőke, mint jelenleg a congressust.

KÖVETELIK EZEK A

megvakult kiváltságosok természetesen azt is, hogy a kormány ne avatkozzék a munkahér és a munkás dolgába, hanem lökje vissza a bérabszolgát újra

oda, ahol őket Hoover elhagyta.

Követelik, persze, hogy követelik, a Securities Act megszüntetését, hogy a bankárok és spekulánsok további insuliádját megengedjék. Követelik természetesen az aranyvaluta helyreállítását és követelik, hogy az államháztartást hozzák egyensúlyba, vagyis ne költhessen többet a kormányunk, mint amennyi a bevétel, nehogy a jó aranybondcskák értéke többet veszítsen, mint amennyit eddig veszített s nehogy az újra szaporodó milliomosok adója emelkedjék.

Követelik még ezenkívül, hogy a nincstelenek által üzembe vett apró gyárak a "szocialista" üzemet azonnal abbahagyják és követelik mindenekfelett — merészelik ezt követelni — hogy az elnök szociális javaslatait ne valóítsák meg mindaddig, amig a nagytőke nem kap arra alkalmat, hogy alapos tervet készítsen.

Más szavakkal ez azt jelenti, hogy ne legyen munka-biztosítás és aggkori nyugdíj, amíg ezt a harácsolók ragadozó osztálya nem fogja megcsinálni a számunkra.

NEM KÖVETELTÉK

szerecsére, hogy a nap csak rájuk süssön, nem követelték az elnöktől, hogy hozza le nekik a holdvilágot és nem kívánják, hogy a madarak csicsérgését csak ők hallgathassák.

Vagyis ezekből a javakból egyelőre nem akarják kizárni a nincsteleneket, az elnyomottakat és a kiűzöttakat osztályát és hajlandók co-operálni a kormánnyal akkor is, ha a nap mindenkire fog sütni ezentul is, akit a nagytőke nagylelke nem kényszerített rá, hogy odukban, elhagyott kokszkemencékben és az egész országban létező Hooverville-féle szemétdombok üregeiben lakják a családjával. Mert azokra ugyan a nap sem tud rásütni.

Csoda-e ezek után, hogy Roosevelt elnök a hozzá küldött bizottságot nem fogadta, ha a brain-truszt egy százötvenezer milliós és husz éven át megvalósítandó közmunkatervet hozott nyilvánosságra a lapokban és csoda-e, hogy ha időnként a kiváltságos osztályok fejei — legördülnek vagy a lámpavasra kerülnek?

Mert mindezeknek az arcatlanságoknak a tetejébe még ahhoz is volt szemé és pófája a milliomosok gyűlésének, hogy a vasutak és vasutefejelmek számára további kormánysegélyt és kormánykölsönt javasoljon.

AZ ELNÖK FELELETE

nemcsak abban nyilvánult, hogy a tőke delegációját nem engedte tovább a küszöbnél, hanem abban is, hogy a nagytőke szive ellen, a villanytruszt ellen a harcot nyitlan minden vonalon felvette a múlt héten.

Megígérte a nála járt new yorki polgármesternek, La Guardiának, hogy a PWA rendelkezésére álló összegből egyelőre tizenöt milliót azonnal folyósít New York városának, amelyen villanytelepet csinálnak.

Egyelőre a városnak és a szö-

vetségi épületeknek szükséges villanyt fogják fejleszteni ezen a telepen és ha a villanytruszt az árakkal le nem jön, akkor a polgárságot is ellátják villannyal.

Szakértők számítása szerint New York város csak a városi üzemeknél négy millió dollárt fog megtakarítani évente, ha a villanyt saját kezelésében fejleszti.

Ezzel a TVA-nak a déli fronton megindított háborúját az elnök átteszi a nagytőke szívébe, a Wall Streetre és hiába jártak nála a múlt héten a villany és a gáz-crookok, a szövetség programját abba nem hagyják.

AZ ELNÖK IGENIS

újra milliárdokat fog középítkezésekre és rehabilitációs munkákra és befektetésekre követelni és kétségtelen, hogy a congressus inkább többet fog kínálni, minthogy az elnök kérését limitálja.

Az elnök igenis azonnal napirendre tűzi a szociális javaslatokat és azokat a congressus meg fogja szavazni.

És ha tovább szemtelenkedik a nagytőke, akkor az elnök szabad folyást enged annak a sok radikális finánciális javaslatnak, amelyek a congressmanek és senátorok részéről kerülnek majd a ház asztalára.

Talán kifizek most a bönust, ami új inflációt, vagy adóterhet jelent a tőkének, talán a dollár aranyértékét tovább csökkentik, talán a jó öreg szövetségi aranybondok adómentes szelvénykeit, amelyek évente százhusz millió adómentes jövedelmet biztosítanak a kiváltságos osztálynak, meg fogják adókkal terhelni.

S ha az elnököt alaposan felbőszítik, talán nem áll az elég radikális és elég ostoba harminc

órás javaslat utjába, amit egyszer már megszavazott tavaly a congressus.

HOGY A KORMÁNY

kész volt sok tekintetben engedelményeket tenni a tőkének, azt különösen az NRA adminisztrációja mutatja.

A múlt hét legfontosabb NRA eseménye, hogy a timber és lumber iparban visszaállították a szabad versenyt s hogy ezt más iparban is tervezik, vagyis sokkal több szabadságot akarnak adni az üzletnek.

A híres 7-ik szakasz alkalmazását százféle módon enyhítik, ami miatt éppen eléggé és jogosan fel vannak bőszielve a munkások.

A Housing Act adminisztrációja minden alkalmat megad és felkínál a bankoknak, hogy a magántőkéket az építkezés megindításába bevonja, bár Rooseveltn a beiktatási beszédében azt ígérte, hogy a "pénzváltók többé nem engedtetnek be" a nemzeti újraépítés templomába.

A hog-oknak azonban rendszerint évés közben jön meg az étvágyuk és a nagytőke nem elégedett meg a feléje nyújtott olajággal, az egész fát, tövestől fel akarta falni, amit nem fog Rooseveltn megengedni.

A MUNICIÓS VIZSGÁLATOK

során nemcsak az elnök és a senátusi bizottság közt támadt vita, hanem beleléptek abba a katonatisztek is, akik a nemzetközi bünszövetkezet védelmére siettek.

Ugy "szakértettek", hogy ha a munició-gyártást szövetségi kezelésbe vennék, az sokkal

(Folytatás az 5-ik oldalon)

AMERIKAI KÉSZPÉNZ DOLLÁROK

KIFIZETÉSE AZ ÓHAZÁBAN JÓTÁLLÁSSAL
PÉNZKÜLDÉMÉNYEIT PONTOSAN ÉS GYORSAN
ELINTÉZZÜK POSTÁN VAGY SÜRGÖNYILEG

TÖBB MINT 30 ÉVE SZOLGÁLUK A MAGYARSÁGOT

THE HARBOR STATE BANK

ALAPITOTTA KISS EMIL
FOURTH AVENUE—9th STREET NEW YORK

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.
ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénzintézet 67 év óta szolgálja becsülettel ügyfelei érdekeit

Érezze magát biztonságban s helyezze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjainak egyikében. E bankban elhelyezett betéteket a Szövetségi Kormány garantálja. :: Külföldi osztálya teljes felelősség mellett utal át pénzeket a világ bármely részébe, akár dollárban, akár pedig más pénznemben.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA, HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ INTÉZÉSE. ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓS ÜGYEK. BEN SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

A LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK

a legszebb díszes virágokkal és egyéb díszítésekkel ellátott

KASZNI FUTÓK ÉS ASZTALTERITŐK

amelyek bármely szép és értékes butornak a díszére válnak

Szebb karácsonyi ajándékot egy hölgy sem adhat, mint egy szép kezimunkát.

Az anyag tartósságáért és szépségéért felelősséget vállalok. - Utánvétellel is szállítok s a portékát árát a postán fizeti, mikor azt megkapja

NÉMETH ANTAL
BOX 63. — MARTINS FERRY, OHIO

Viszontelárusítók jutalékot kapnak és szépen kereshetnek.

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

többre kerülne és megállapították, hogy továbbra is szükség van azokra a hiénákra, akik a kisbél szokatlan a millióidokra ugó aranyprofitot sajtolni.

Mínthogy a municósokról ki-sült és bebizonyosodott most már, hogy mindenkit megvettek és megvesztegettek az egész világon, akiknek szavuk van ennél a véres üzletnél, az amerikai katonatisztek "szakértése" kissé gyanús a polgárság előtt.

Szerencsére a vizsgálatot az elnök beavatkozása dacára abba nem hagyják és néhány hónap alatt arra is fényt vetnek, hogy kik azok a bankárok, akik a municós ipar mögött meghúzódnak. Szerencsétlenségre Japán a navy-egyezséget felmondta s így a fokozottabb fegyverkezésbe fogják sodorni az országot, ami újabb véres millióidokat jelent a nemzetközi tömeg-gyilkosság véres kezű millióidosainak.

A MUNKA FRONTJÁN

szélszél van, mert a különböző acél- és automobil panaszok eltérnek, ha az összes boardok a code-hatóságok utvesztőjét bejárják.

A Cadillac autó gyárban elrendelt szavazástól a Federation és a független szervezet tagjait eltiltották, mert a board rendelete szerint aránylagos képviselőkről próbáltak gondoskodni.

Emlékeztet, hogy az elmúlt ilyen code-ot adott az autó-ipar számára s az megengedi, hogy ne a Federation szervezte képviseljen minden munkást, hanem a független szervezet, a kompánia jún, szóval mindaz az alaku-

lat, amely tagokkal bír ezekben a gyárakban.

Szomorúan kell megállapítanunk, amit ugyis tudtunk idáig, hogy a szervezetek tagsága súlyos kisebbségben maradt, mert bár azok tartózkodtak a szavazástól, a munkásság hetvenyolc százaléka elment szavazni.

Az American Federation of Labor tehát nem követelheti jogát, hogy az autó munkásság nevében a képviselőket rábizzák, mert tagjainak a száma nem éri el ebben az iparban a tíz százalékot.

A LEGSZOMORUBB AZONBAN

az, amiről ezek a munkásvezér urak a legkevesebbet beszélnek. Amíg Mr. Green és a gangje a független szervezetekkel együtt azon marakodnak, hogy melyik szervezet kapja meg az autómunkások TAGSÁGIJÁT, addig senki nem emeli fel a szavát azokkal a BORZALMAKKAL szemben, amelyek valósággal kinpadót csináltak az automobilshopokból.

A "speed-up" olyan lelketlen méreteket öltött az utolsó hetekben — mióta munkásokat újra vesznek fel — hogy az emberek százai dűlnek ki egy-egy gyárban naponta és a gyárakból számszámra menekülnek azok a szegény munkások, akik nyolc-tíz hónapja könyörögtek munkáért.

A halálos hajszát nem bírják s mikor végre egy-két napi munka után halálra fáradtan kitámo-lyognak a gyárakból, inkább újra visszamennek a rendszeres kopviseljen minden munkást, hanem a független szervezet, a kompánia jún, szóval mindaz az alaku-

Ez az, amiről Greennek meg a többi vezérnek a leghangosabban kellene beszélni, de ezek az urak nem báják, ha a munkás tiz körméből csepeg a vér — ami nem képletes kifejezés, mert naponta ezer esetben történik — csak ők a tagdíjakat megkapják.

AZ ÜZLETI VISZONYOK

javulása most már tényleg állandó, amiről a karácsonyi forgalom is beszámol. A vasutak forgalma szenzációsan emelkedik, az autógyárak kezdenek tisztességes iramban dolgozni és a nehézipar termelése felmelkedett közel 36 százalékra.

Minden jogunk meg van arra, hogy további javulásra számítsunk, csak az a baj, hogy a termelést egyenként újra fokozzák és a munkátlankok száma nem csökken olyan arányban, mint amilyen arányban a termelés emelkedik az országban.

Az árak meglehetősen állandóak, a farmerek elég jó kilátásokkal fogják az új terméseket elvetni.

Kevesen vették észre az utolsó napokban, hogy egy állam termelődik újra súlyos csapás érte s hogy Floridiában ebben az évben sokan megint koplálnak majd. A januári zöldség-termés javarésze és a citrus-gyümölcs nagy része lefagyott, ami nemcsak a termelőknek, hanem a floridai munkásságnak is nagy veszteség.

AZ EGYES ÁLLAMOK

már hangosak a politikai hullámvérsektől, különösen azok, amelyekben a demokráta most fogják átvenni a republikánusoktól az uralmat.

Pennsylvania lesz a legérdekesebb csatátér, ahol az állam teljes adminisztrációja demokráta, csak a törvényhozás felsőházában vannak republikánusok többiségben, ahol meg fogják próbálni, hogy minden szociális reformot elblokkoljanak.

Nagyon érdekesek ismét a californiai állapotok, ahol a szavazók azt kapták, amit kerestek.

Hogy megmeneküljenek Sinclairtól, a liberálisok és a "pink"-ek százezrei szavaztak jobb meggyőződésük ellenére a reakciós kormányzóra, aki reformokat helyezett a kampány alatt kilátásba.

A "reformokat" már megkezdte, azzal, hogy minden tisztességes állami alkalmazottat kivágott helyéről, hogy azok helyett a korteseit ültesse a jobb dicsőbókba.

Óriási a felzúdulás az államban, de a polgárságnak nincs joga és oka panaszkodni, mert csak azt kapták meg Merrian személyében, akit kerestek.

AZ ALVILÁGNAK VEGYES

napjai voltak a múlt héten. A kormány súlyos csapást mért ismét a gangsterekre, mikor két előkelő ügyvédet elcsuktak az alatt a vád alatt, hogy egy emberrablás válságdíján "védelem" címén megosztottak. Ha a kormány minden ügyvédet elcsuktatna, aki a rabolt és zsarolt pénzen a haramiákkal megosztózik, gyorsan megtisztulna a levegő az országbán.

Ezzel szemben nagy öröm érte az alvilágot, mert a második Insult is felmentette a múlt héten a chicagói esküdtszék. Ugy látszik, hogy ezennel is csak gépfegyverekkel lesz tilos ebben az országban rabolni.

A kisebb gonosztevők tevékenyebbek voltak, mint valaha s a bankrablások és hold-up-ok hírei megtöltötték az újságokat ország-szerte.

A bünkrónkiák legérdekesebb híre Tennesseeből kaptuk, ahol az állam kormányzója és az egyik megye sheriffje utját állta a lincselni akaró ronda csőcseléknek és ahol a milícia kénytelen volt négy fenegyereket agyonlőni.

A csőcselék másnap kiállította magáról a bizonyítványt, hogy nem rendes polgárok, hogy gyűlevések hada akart lincselni, mert dühükben a megyeházát felgyújtották és porig égették.

A NEMZETKÖZI POLITIKA

frontjára Japán állt a múlt héten, mikor bejelentette, hogy a navy-egyezséget felmondja.

Természetesen az egyezés két évig még tart s ez alatt az idő alatt talán tudnak más szerződést kötni a hatalmak, ha azonban ez nem történik meg, akkor olyan verseny lesz a fegyverkezés terén, amely az igazi világháborúra, a fajok háborújára fog vezetni. Sajnos, ebben a versenyben mi fogjuk az első helyet átvenni.

Sokan azt hiszik, hogy Japán csak Manchuria elismerését, vagyis a hatalmas kínai tartomány elrablásának a jóváhagyását akarja kizsarnolni a hatalmakból s nem lehetetlen, hogy ezt a célját elérje.

Mert akár "elismerjük", akár nem, hogy Manchuriát a japánok uralják, a tényeken az többé változtatni mitsem fog.

EUROPÁBAN TERMÉSZETESEN

a Saar-völgyi szavazást várják nagy izgalommal, bár bizonyos, hogy az elszakított terület vissza-szavazza magát a német birodalomhoz, dacára Hitlernek.

Jelenleg a területet nemzetközi zsandárság tartja megszállva és így remélni lehet, hogy minden zavargás el lesz kerülve. Bizonyos, hogy a szavazás után a kommunisták, szocialisták és zsidók tízezerei fognak menekülni a Saar völgyéből, akik nem óhajtanak a Hitler uralma alá kerülni.

Jelenleg a kuliszák mögött nagy tárgyalások folynak az angolok és a franciák közt, hogy Németországnak és a többi legyőzött hatalmaknak a fegyverkezés jogát megadják, ami első revíziója lesz a versaillesi szerződésnek.

Ennek fejében Németországtól azt kérik, hogy térjen vissza a ligába és Franciaország azt szeretné, hogy Hitler írja alá a jelenlegi határokat örökre biztosító nemzetközi szerződést. Ezt sem Hitler, sem Lengyelország nem óhajta és bajosan fogja megtenni.

OLASZORSZÁG KORMÁNYA

látszólag ürügyet keres rá, hogy Abyssiniát megszállja és nem lehetetlen, hogy ilyen al-

pon történik meg végre a francia-olasz közeledés, amin olyan erősen dolgoznak.

Abyssinia az egyetlen terület Afrikában, amely nem áll fehér uralom alatt, amely Angliát is visszaszorította s Olaszországot is olyan alaposan elverte, de akkor még repülőgépek nem voltak.

Természetes, hogy az olasz-francia közeledés egyik legkényesebb kérdése a kis antánt és különösen Jugoszlávia és Magyarország ügye s Olaszország elárulja egy eddigi álláspontját, mint Magyarországot, ha revíziós követeléseit elejti.

A SZERB-MAGYAR

konfliktus talán elsimul, de csak akkor, ha Szerbia abba hagyja a további kiutasításokat, amelyeket a múlt héten kis mértékben újra megkezdett.

Anglia és Franciaország mindent elkövetnek, hogy nyomást gyakoroljanak a szerbekre és a múlt heti belgrádi kormányváltás talán a kényes kérdést megoldja.

Komplikálni fogja a helyzetet januárban Austria kormánya, amely ki fogja jelenteni, hogy a Habsburgok ellen hozott törvények semmiek s ezzel előkészítik Ottó visszatérését Austriába.

FRANCIAORSZÁGBAN

e pillanatban nem az aranyfrank és nem a Saar völgye, hanem a hatalmas Citroen autógyár bukása foglalkoztatja a lakosságot.

A francia "Ford" vállalat bukása esetleg az ország egész gazdasági strukturáját magával rántja s ez esetben az aranyváltójuk nem sokat fog használni.

A munkátlankok száma félelmetesen növekszik az államban és ha az ipari bukások sorozatát felidézük, akkor abból nagyon könnyen olyan belső politikai válság lesz, ami esetleg lázongásokra, sőt forradalomra is vezethet.

Lénárt, Lancaster; Hisher Jó-

NYUGTÁZÁSOK

Alább közöljük azoknak a testvéreknek a neveit, akikől pénzt kaptunk a múlt héten. — Akik a pénzt helyi képviselőink útján, vagy más útján küldik be, azoknak a nevei nem szerepelnek a listán, mert azok nyugtát már kaptak. Itt csak azoknak a nevei vannak felsorolva, akikől a pénz és a levél érkezik. — Hálás köszönet minden előfizetésért, különösen azoknak, akik új előfizetéseket is küldtek.

Menyhárt István, Shepardsville; Kósa János, Springfield; Szabó Lajos, Decker; Veréb István, Grindstone; Léway Mihály, Latrobe; Gyulai Antal, Mayport; Bartha Zsigmond, Leechburg; Gyüre József, Daisytown; Nogrády Dániel, Glouster; Kondor Sándor, Ethel; Cségtan Gábor, Alicia; Gyovay Ferenc, Whiteville; Mocsáry József, Wilkinson; Szilágyi B., Logan; Kelemenck Péter, Caretta; Bálint Mihály, Pine Bluff; Lukács András, McKeesport; Guba István, Philadelphia; Novák Lajos, Elizabeth; Kiss András, Burgettstown; Bartus József, Lackawanna; Rezes János, Corning; Lele Péter, Vintondale; Seper Ferenc, St. Louis; Rékassy Valentine Northampton; Kish Ferenc, Britten; Délceg Istvánné, Big Stone Gap; Zaveczky Zsuzsanna, aszszony, Grindstone; Lehi Mihály, Newell; Lukács Károly, Clune; Tárkányi István, Logan; Lamik György, Omar; Neish Lajos, Torrance; Németh István, East Kensington; Kundl József, St. Louis; Mrs. Mary Soltész, Appalachia; Benke József, Bradley; Kintly József, Puritan Mines; Bajczy János, Bretz; Gardner Sándor, Calvin; Bodó Endre, East Gulf; Olsofszky Sándor, Newark; Younger József, Williamsen; Tury Lajos, Detroit; Ménes Mihály, Springfield; Isza Árpád, Detroit; Labik András, Dearborn; Sütő István, Valls Creek; Mrs. Joseph Lénárt, Lancaster; Hisher Jó-

zsef, Royalton; Horváth József, Benton; Oláh Lajos, Carolina; Bak Pál, Swanton; Forgách István, Carbondale; Györök Pál, Miami; Tóth András, Chicago; Iván Imre, Merrimac; Hanczinger Lajos, New York; Cerna Péter, Litchfield; Kemény Gy., Cleveland; Csányi József, Kent; Járó János, Bramwell; Dolhay E., Hicksville; Raffay János, Prenter; Hadnagy András, Roselle; Balogh Sándor, Phillipsburg.

KIS HIRDETÉSEK

KERESSEM VERES MÁRTON volt Sprigg, W. Va.-i bányászt, aki 1918-ban Bronxban lakott. Kérem, hogy a Zsenis Katalin féle ügyben értesítsen hollétéről. Igen fontos! — Aki először tudat Veres Márton hollétéről, \$5 jutalomban részesül. John Csizsmár, R. I. Glenfield, N. Y.

Nyomorultul érezte magát Mr. G. Zanolini, Starkville-ből. Colo. írja: "Feleségem igen ideges volt; nem volt étvágya, nem tudott aludni vagy pihenést találni éjjel; mindentől érezte magát. A Forni-féle Alpenkräuter rendkívül módon segített rajta és most ismét örövend az életnek." Ez a pártlan gyógyfű orvosság a gyomrot tevékenységre serkenti, előmozdítja az étvágyat és ugyanakkor szabályozza a beleket és növeli a vízelés folyamatát; mindezek a természetnek olyan követelményei, amelyek szükségesek az ép és egészséges test felépítéséhez. További felvilágosításért írjon erre a címre: Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Preferred by millions to mayonnaise . .

Van-e már Naptára?

A naptáraink készen vannak, azokat mindenki megkapta, aki a szállítási és csomagolási költséget beküldte és aki lapunkra az előfizetését rendezte.

NAGYON KEVÉS NAPTÁR VAN MÁR

és biztosan sokan lesznek olyanok, akiknek nem fog jutni belőle. Küldje be hát a szállítási és csomagolási költséget és rendezze az előfizetését azonnal, nehogy kifogyjanak a naptárak, mielőtt Ön az Önét megkapná.

A LEGSZEBB NAPTÁR EGÉSZ AMERIKÁBAN

a mi naptárunk, a legjobb olvasnivalók abban vannak, ezt írják olvasóink, akik a mi naptárunk mellett a többi itt megjelent naptárt is megkapták.

A Reménység Könyve

amely a Rooseveltnél által tervezett munkátlanság esetére szóló biztosítást és az agkori nyugdíjat tartalmazza, egymaga olyan érdekes és értékes olvasmány, amit hiába keresnénk más amerikai magyar naptárban.

IRJON A NAPTÁRÉRT MEG NEM KÉSŐ

ÉRTESÍTÉS

Tisztelettel értesitem magyar honfitársaimat és barátaimat, hogy Charleston, W. Va.-ból, a Waldo Hotel és Restaurantból

MORGANTOWN, W. VA-BA KÖLTÖZTEM ÉS ITT NYITOTTAM EGY IGAZI

Jó Magyar Éttermet és Sörcsarnokot

KITÜNŐ MAGYAROS ÉTELEK ÉS LEGJOBB SÖRÖK LESZNEK T. VENDÉGEIMNEK FELSZOLGÁLVA

Kérem úgy az itteni, mint minden magyar honfitársam szíves támogatását és ígérem, hogy úgy, mint a múltban, azon leszek, hogy a legjobbat a lehető legolcsóbban adjam

Paul Péter tulajdonos

1064 University Ave

Morgantown, W. Va.

KELET OHIO

ÉS WHEELING VIDÉK MINDEN MAGYARJÁT

SZERETETTEL MEGHIVJUK

Vasárnap, Dec. 30-án 3 órakor

A Crescenti Magyar Házban

TARTANDO FÉNYES

Szinielőadásra

SZINRE KERÜL A

HUSZÁRSZERIELEM

2 felvonásos vigjáték

SOHA SZEBB ELŐADÁS NEM VOLT EZEN A VIDÉKEN. NE MULASSZA EL. Crescent, Ohio. CRESCENTI MAGYAR ÖNKÉPZŐ KÖR

A BOLDOGSÁG ÁRA

(Folytatás)

— Szeretném tudni, hogy miért akartam most veled beszélni. Tudom, hogy el akarsz menni innen. Hallottad, hogy mit mondott az apám: az a terve, hogy engem külföldre küld és válásról beszél. Nos, én hallani sem akarok a válásról és nincs szándékom Európába menni.

— De hát mi a szándékod?
Alice erősen ránézett és nagyot sóhajtott:
— Elmegyek veled Alabamába.

— De... de... ezt nem teheted meg! — kiáltott fel Blackford.
— Tudom, hogy nem akarsz ezt és az utadban leszek, de én épp azért akarok veled menni.

— De... de... én... még azt sem tudom, hogy hol fogok lakni.
— Az mellékes — legyintett Alice. — Mivel nem akarok... és nem is bírok itt maradni...

— De miért nem? Hiszen az apád... nem haragszik rád.

Alice önuralma megbillent. Most már hadarva beszélt és a szavai egymást üzték.

— Természetes, hogy nem haragszik. De ez még nem minden. Eszemben sincs, hogy... Alice... hogy az emberek elkezdjék... a különöz híresztelések... nem, ezt nem bírom ki! Apusom kívül senki sem tudja, hogy milyen ostobaságot követtem el. Nem lesz itt semmi válás és nem maradok itt. Most már csupán Alabama következik és tel!

— Nem tudod, hogy mit beszélsz — felelt Blackford kitérően. — Hiszen még sohasem éltél ilyen bánya telepen! Egész életedet át megszoktad a fényűzést. Még soha se szenvedtél az elhagyatottságtól, se a magánytól...

— De igen, éreztem már mind a kettőt, nem is egyszer. De ott nem leszek egyedül. Oh, ne ijedj meg — tette hozzá megvetéssel a hangjában — nem azért megyek el veled, mert szerelmes vagyok beléd.

— De mit fog mondani az apád?
— Minden esetre bele fog egyezni — felelte Alice fáradtan. Eje már majdnem egészen elhagyta. — Nem fogja helyeselni, de én majd ráveszem. Meg fogja érteni, hogy mit érzek — Alice torkát fojtogatta a zokogás, — ő mindig megértett engem.

— Hát ha valóban el akarsz jönni, nem lehet ellene kifogásom — mondta Blackford, — de ne legyen köztünk semmi félreértés. Én még nem tudom, hogy milyen viszonyok várnak ott rám. Apád semmi esetre sem fog-

ja megkönnyíteni a helyzetemet. Csak azt nem akarom, hogy utólag majd neheztelj rám, amiért magammal vittelek.

— Nem fogok neheztelni, bármi történnék is.

Alice rá sem nézett, hanem kibámult az ablakon át a szabadba. Blackford is elhallgatott.

— Tudsz valami közelebbit apád terveiről? — kérdezte végül, mikor látta, hogy Alice nem hajlandó megtörni a csendet.

— Nem — felelte szomorú mosollyal a felesége, — nekem mindössze annyit mondott, amit te is hallottál.

— És addig mit szándékozol tenni, míg elmegyünk innen?

— Itthon leszek... az apám házában, mert... nem mehetek vissza, oda a volt lakásunkba.

— Most... tehát... elbocsátasz?... — Elmehetsz, ha akarsz — bölintott Alice és a férfi magával vitte a felesége kését, amint szinte elveszve a nagy székben, hátrahajtott fejjel úgy ült ott, mint akit minden ereje elhagyott.

III. FEJEZET

Alice egyedül volt a sötét könyvtárszobában, mikor az apja nyugodtan belépett. Csupán a hatalmas kandalló lobogó lángja vetett fényfoltokat az arcára. Alice nem engedte fölgyújtani a villamos-körtéket.

— Miért nem ég itt lámpa, kislány? — kérdezte Reubens.

— Nekem nem kell. Így jobban tudok gondolkodni.

— Épp azért kellene, hogy világos legyen. Nagyon is sokat gondolkodol. Inkább tenned kellene valamit a sok tündődés helyett.

— Ugyan mit tehetnék egyebet? — kérdezte Alice.

— Épp erről akarok veled beszélni. Tudnál-e egy kicsit beszélgetni velem? Hiszen nem akarok fájdalmat okozni, csak segíteni szeretnék rajtad. De határoznunk kell. Még mindig az a szándékom, hogy elmenj azzal a... hm...

Alice bölintott és kissé felélénkült.

— Igen. Erről már felesleges többlet beszélni. Láthatod apus, hogyan vergődöm itt! Rossz vége lenne, ha itt kellene maradnom.

Az apja felsóhajtott.

— Cahabába fogom küldeni — mondta.

— Holnapután... Nem alkalmatlan neked, hogy ily gyorsan kell mennie?

— Nem. Hát nem mindegy?

— Cahaba nem az a hely, amit a le-

nyom otthonának választanék. De ezen most nem segíthetek. Azt akarom, hogy ez eszedbe jusson, ha majd ott leszel. Jussom eszedbe, hogy mindent megtettem és meg fogok tenni érted és a boldogságodért. Nagyon idegen környezetbe kerülés. Ha pedig haza akarsz jönni, én vární foglak. Nagyon egyedül leszek nálad nélkül, kislány!

Alice megcsókolta az apját.

— Tudom, apus és ez elszomorít. De nem tehetek másként. Azt akarom, hogy bocsáss meg. Értesz, ugye?... Igen... Kérlek, nagyon kérlek!

Reubens elkomolyodva megsimogatta.

— Mindegy. Akár értelek, akár nem, egyformán szeretlek... De most felelj: te közlöd vele, vagy én szóljak neki?

— Te szólj neki, apus, kérlek. Nem akarom addig látni, amíg a vasuti állomáshoz nem megyünk. De nem akarom, hogy te kikísérj. Itt egyedül, itt akarok elbúcsuzni tőled.

Blackford nem nagy boldogsággal várta azt a rendelkezést, amely harcha állítja a Cahaba Coal and Iron Companyval. Azonban nem félt és nem habozott. Csupán az a kép lebegett szemei előtt, ahogyan feleségét utoljára látta. — Oh, csak levehetné vállairól azt a kínzó terhet, amit ő rakott rá! Az óriási pályaudvaron várakozva, mérlegelte az esetet.

— Utóvégre a szerelem nem olyan fontos valami — mondta önmagának cinikusan. — Eddig is megvolt nélküle. Azonban a felesége vonzalma mégis valami más volt. Azt most kezdte értékelní, hogy elvesztette. Blackford egész életében soha sem törődött azzal, hogy mások mit tartanak felőle, de ez most más eset volt. — Hogy Alice hogyan vélekedik felőle, az nem volt közömbös neki.

Blackford nem volt szerelmes a feleségébe. Nem is kívánt szerelmes lenni senkibe. De milyen jól esett az a gondolat, hogy Alice tökéletesnek tartja őt! Nagyon jól tudta, hogy nem ő a legkiválóbb férfi ezen a világon; de, hogy Alice ilyennek tartotta: az nagyon édts érzés volt.

Ezek a gondolatok meglátszottak Blackford arcán, amint Alicerá várt, aki Reubens autójából kiszállva, most feléje tartott. Félig-meddig arra számított, hogy az apja is vele jön, de Alice egyedül volt. Senki sem kísérte, akitől búcsuznia kellett volna, kivéve a sofőrt, aki megemelte a sapkáját, nagy motorberregéssel megindult és visszaharagott. Blackfordnak a szívébe markolt, amint megpillantotta a magános, csinos kis alakot. Csen-

des elhatározással gyorsan feléje ment. Sok bánatot okozott neki eddig... de most már: soha többet!

— Még tíz percünk van — szólt hozzá, — járkáljunk addig, vagy be akarsz ülni a vonatra?

— Üljünk be — felelte Alice és szinte tréfásan tette hozzá: — már átugrottam az árkot és nem akarok visszanézni.

Csendben leültek a helyükre. Furcsa volt ez az utazás Blackfordnak — a nagy kerülő Pittsburghból Cincinnatiába — Cincinnatiából Birminghambe és Birminghamból a bányavidékeken át Cahabába. Bámulta feleségének nyugodt közönyét, barátságos nemtörődömségét és azt, hogy mindazt, ami történt, elfelejteni látszott. Legjobban mégis az átléphetetlen válaszfalat csodálta, amit Alice kettőjük közé emelt.

Legtöbb idejüket a kilátókocsiban töltötték. Többnyire néma csendben — melyet csak esetről-esetre szakított meg egy-egy rövid kis megjegyzés — nézték a meglehetősen egyforma vidéket. Blackford társalgási kísérletei néha sikerültek, néha nem. Alice teljesen közönyös volt és soha sem ellenkezett semmiben. Ha Blackford azt indítványozta, hogy menjenek végig a vonaton, ellenkezés nélkül ment vele; ha Blackford úgy gondolta, hogy Alicenak jó lesz egy kis alvás, Alice ellenkezés nélkül tűrte, hogy minél kényelmesebben körülvegye párnákkal és takarókkal, ha pedig azt ajánlotta, hogy menjenek a kilátókocsiba, ugy ezt is mindig elfogadta.

Mikor Chattanoogahoz közeledtek, a lemenő nap sugarai éppen a Signal Mountain fehér csúcsait aranyozták meg. Alice, a kárára támaszkodva, merően nézett hol fel a magasba, hol le a Tennessee kanyarulataira. Blackford figyelmesen vizsgálta felesége állának határozott vonalát, ajkának csodálatos ívelését és szabályos orroskáját. Alice szemében azonban rögtön fölszállt a hideg fény, mihelyt férje a hegycsúcsok felé mutatva megszólalt:

— Mit szólnál hozzá, ha Chattanoogaában kiszállnánk és a hegyeken át folytatnók az utat?

Alice tekintete lesiklott a hegycsúcsról a kanyargó folyóra, majd Blackfordon pihent meg:

— Nem lenne ez nagy kerülő? — kérdezte. — Nem szeretnél minél előbb Cahabában lenni?

— De igen, — felelte a férfi — csak azt hittem, hogy szeretnéd látni a Look-out Mountaint. A legtöbb keletről jövő utas meg szokta nézni.

Alice röviden felnevetett:

— Azok más célból utazgathattak, mint én. Nem hiszem, hogy gyönyörködni tudnék a hegyekben. De egyébként is: nem gondolod, hogy sok fölösleges gondot okozol magadnak, ha azzal törődsz, hogy én mit szeretnék?

Letorkolva és megzavarodva némult el Blackford. Eltűnődött: — milyen különös az, hogy most jobban érdekli a felesége, mint az a szerencse, amit olyan drágán vásárolt meg. Alice kacsu alakja oly közel volt hozzá, hogy érezte a ruháiból fölszálló finom illatot s ez most jobban elfoglalta, mint az egész Cahaba. — Milyen furcsa, hogy az ember vágyai és gondolatai ily hirtelen más fordulatot vesznek!... Vajon mire gondol most Alice? Lesz-e még valaha olyan testestől-lelkestől az övé, mint nemrégén?... Most érezte csak — vagy kezdte sejtetni, — hogy keziben tartotta a boldogságot és könnyelműen félrelökte! Vak volt — igenis vak és most némaságra van kárhozottatva, mert saját szavai pecsételték le az ajkait! — De ha mégis szólna? Ha megmondaná feleségének az igazat és irgalomért könyörögne, — ha nem is megértésért... talán meghallgatná. Talán...

Az órák észrevétlenül repültek tova. Blackford hirtelen Alice kiáltására riadt föl. A fiatal asszony az ablaknak támaszkodva bámulta az égboltot, melynek sötétjét meszsziről jövő fény festette vörösre.

— Micsoda ez? — kérdezte teljesen elbűvölve a látvány szépségétől.

Blackford megnézte az óráját, közel jártak éjféltől.

— A birminghami kohók — mondta. — Husz perc múlva már ott vagyunk. Amint tudod, ott kell átszállnunk. Vagy a fogadóba szállunk, vagy pedig tovább megyünk a kettősharmincas szénvonattal s akkor reggel hét órára Cahabában vagyunk. De azt hiszem, ezt kevésbé szeretnéd, hiszen fáradt vagy és nem akarsz egész éjjel utazni. A szénvonalon nincsenek hálókocsok, csak egyetlen egy személykocsit kapcsolnak hozzá. Legokosabb lesz tehát, ha fogadóba megyünk.

— De én nem akarok fogadóba menni, — rázta a fejét Alice — szívesebben utazom ezzel az éjjeli vonattal. Szeretek éjjel utazni és az sem baj, ha nem lehet lefeküdni. Aztán meg reggel szeretnék megérkezni Cahabába. Mert egyáltalán nyomasztó érzés: éjjel kiszállni valami ismeretlen helyen!

Igy aztán, mikor Birminghambe értek, Blackford bérautóba ültette a feleségét és a távoli északi pályaudvarra hajtottak.

(Folytatjuk.)

Ne nyitogassák a szemeket

IRTA: GONDOS SÁNDOR

Mikor még nem győttör a testi kórság annyira, mint mostanság, egyszer csak betoppant betegágyam mellé Tanos Árpád, az áldott lelkű clevelandi magyar plébános és szeliden biztatgatni kezdett:

— Talpra öreg! Elviszem a galamblovó térre. Az kell a magafajta öreg vadásznak: szabad levegő, zöldelő mezők, fegyverek dörögése. Meggyógyul attól mindjárt.

Galamblellek dacára annyi erő szorult ebbe a plébánosba, hogy vele szemben nincs ellenmondás. Próbálkoztam ugyan vele:

— Minek az nekem már! Csak a szívem fájna tőle, hogy elbúcsult karommal nem tarthatom a fegyvert.

De Tanos plébános csak kisínylőleg legyintett a kezével: — Lárifári! Öreg vadászoknak egészséget ad a puskaröszög.

Paphoz illő jószággal persze csak agyagból való galambokat lövöldözött le a plébános. És nekem felettébb jól esett, hogy a sok amerikai vadász során a két magyar se bizonyult kocavadásznak. Ezer darabra robbant az agyag-galamb, ha rákapták a fegyvert. Magam se lőhettem volna jobban, mint két magyar honfitársam: a plébános, meg Dr. Kovách József clevelandi magyar orvos, aki szintén kedveli ezt a mulatságot. De kell is szeresse a fegyvert, hiszen Szatmár vármegye fia ez a Kovách doktor. Annak idején Nagykanizsai tisztí főorvosa és románok bejövetele óta Amerika bevándorlója. No, jó orvos volt ott is, az maradt Amerikában is.

A két magyar ur az én írsáimnak hűséges olvasója. Az egyik, az orvos, elolvas minden betűt, ami nevem írásával lát napvilágot. A másik, a plébános, még annál is messzebb megy. Rajta próbálom ki a mesét, mieelőre, hogy mi forog a fejemben és meghallgatom, hogy mit szól hozzám, csendesen, szeliden, magyar betű sorsa iránt való igaz jóakarrattal.

Tanos plébános meghallgatja türelemmel a szót, mikor vajadás alatt levő írásaimat mesélem és végül azt mondja:

— Ez bizony, amit először mesélt, jó lesz. Írja meg okvetlenül. De a második dolgot felejtsd el. Rossz. Csapnivalóan rossz.

Ha egyik-másik írásom csak-ugyan sikerül, bizonyára azért, mert az én plébánosom szűrőjén ment keresztül.

A galamblovó téren mellem ült Dr. Kovách József, aki nagyon közel áll szívemhez, mert Szatmárban egy kenyeret evett, igaz jó barátságot tartott áldott emlékü édes apámmal és azt mondja minden bevezetés nélkül:

— Öreg ur, a legutóbbi mese nagyon jó dolog volt.

Fülig pirultam a szóra, nem azért, mintha szerény természetű ember lennék, hanem azért, mert olyan bőséggel eregetem szárnyára meseformába öltöztetett gyerekeimet, hogy a sok közül nem tudtam, vajjon melyiket dicséri? Nekem egyformán kedves valamennyi, sőt minél véznább, gyengébb valamelyik, annál szeretetreméltóbb az én szememben.

A doktor észrevette, hogy zavarba jöttem és nagy készséggel húzott ki a kátyuból:

Ugy áll a dolog, Kovách dok-

tor uram, hogy Krisztus urunk nemcsak derék magyar fiait keresi fel néhanapján, hanem el látogat más országokba is, köztük Amerikába, ahol szintén azonos. Mostanság például nagyon hangos sirámok mennek a mennyeknek országa felé az Egyesült Államokból, hogy baj van, kérem alássan, nagy baj van. Lassanként egészen tönkre megy ez az Amerika. Nem élhet meg benne becűletes ember, sőt a gazemberek is csak nehezen. Micsoda világ az, ha egy-egy bankrablás még ezer dollárt se hoz a tisztelt bandita urak konyhájára? Hogy éljen meg abból az egyre dráguló gépfegyverek magas ára mellett egy tisztességes banda?

Ugy felverte a mennyország csendjét az Amerikából érkező keserves sirás, hogy a csodatevő Megváltó odaszólt két legkiválóbb apostolának:

— Tudom, hogy rátok férne egy kis pihenés, Péter és Pál, hiszen csak most tértünk vissza magyar földről hosszú vándorutunk után, de úgy látszik, hogy olyan baj lehet abban az Amerikában, hogy muszáj odamennünk és szétnéznünk közöttük.

A két legkiválóbb apostolnak mondtam Pétert és Pált, doktor uram, nem pedig a Krisztus előtt legkedvesebbeknek. Sokat gondolkoztam én afelett, hogy a tizenkét tanítvány közül ki lehetett Krisztus szemében a legkedvesebb. És ha agyonütnek

— Arról a meséről beszélek, amit a vak gyerekek felől írt. Arról volt benne szó, hogy a vakok iskolája színvakságon szenvedő tanítót kapott. Egyszer azután látogatába jött Krisztus a földre, odatévedt a vakok iskolájához és csodatevő hatalmával látóvá tette a gyerekeket. Akkor derült ki, hogy a színvak tanító színvakságot nevelt beléjük.

Aha, ekkor már tudtam, hogy miről van szó. Ez a mese csak-ugyan helyes kis gyerek lehetett, mert szívesen látták a budapesti sajtóban is, meg angol nyelven is napvilágot látott Amerikában. Tágra nyílt előtte minden szerkesztőségi ajtó, ahol csak kopogtatott. Evvel a mesével csak-ugyan szemet talált a magamfajta vén kakas.

Megköszöntem a dicséretet a doktornak, aki tovább folytatta a szót:

— Mi, orvosok, egyre erősebben kontárkodunk a krisztusi csodatevés mesterségébe. Menjen el egyszer a John Hopkins egyetemre, a szemészeti klinikára. Nézze meg, hogy csinálnak ott naponta husz-harminc gyerekből, aki vak, tisztán látót.

Hat hete mult már ennek és én bizony azóta se mentem a híres egyetem felé. És nem is megyek soha. Okát adom pedig ennek nyomban, hogy a derék magyar orvos közömbösséggel, hanyagsággal ne vádolhasson.

Ugy áll a dolog, Kovách dok-

tor uram, hogy Krisztus urunk nemcsak derék magyar fiait keresi fel néhanapján, hanem el látogat más országokba is, köztük Amerikába, ahol szintén azonos. Mostanság például nagyon hangos sirámok mennek a mennyeknek országa felé az Egyesült Államokból, hogy baj van, kérem alássan, nagy baj van. Lassanként egészen tönkre megy ez az Amerika. Nem élhet meg benne becűletes ember, sőt a gazemberek is csak nehezen. Micsoda világ az, ha egy-egy bankrablás még ezer dollárt se hoz a tisztelt bandita urak konyhájára? Hogy éljen meg abból az egyre dráguló gépfegyverek magas ára mellett egy tisztességes banda?

Ugy felverte a mennyország csendjét az Amerikából érkező keserves sirás, hogy a csodatevő Megváltó odaszólt két legkiválóbb apostolának:

— Tudom, hogy rátok férne egy kis pihenés, Péter és Pál, hiszen csak most tértünk vissza magyar földről hosszú vándorutunk után, de úgy látszik, hogy olyan baj lehet abban az Amerikában, hogy muszáj odamennünk és szétnéznünk közöttük.

A két legkiválóbb apostolnak mondtam Pétert és Pált, doktor uram, nem pedig a Krisztus előtt legkedvesebbeknek. Sokat gondolkoztam én afelett, hogy a tizenkét tanítvány közül ki lehetett Krisztus szemében a legkedvesebb. És ha agyonütnek

reájuk. Nekiszomorodott szívvel látta a Megváltó és a két apostol a nagy pusztulást országszerte és bánatukban talán már vissza is tértek volna a mennyországba, ha az utolsó pillanatban fájdalmas könyörgés hangját nem hallják Baltimore felől:

— Én édes Jézusom, most segíts meg engem.

Felfigyelt a szóra a Megváltó: — Engem hív valaki, nézzük csak, mit akar.

És mivel a csodatevő Krisztusnak nincs távolság és nincs akadály, hupp-hopp, már ott is volt két tanítványával együtt a híres John Hopkins egyetemen, ahol az egyik tudós tanár éppen akkor készülődött késeivel, egyéb szerszámaival a műterembe és közben erős hit erejével fohászkodott:

— Én édes Jézusom, most segíts meg engem.

Kissé hátrahökken, mikor a Megváltó ezüst haranghoz hasonló szava megcsendült előtte:

— Hívtál — jöttem! Mit tehetek érted?

A tudós tanár alázatosan hajtotta meg fejét és halkán rebegte:

— A műtőteremben harmadvak gyerek vár arra, Uram, hogy szeméik megnyíljanak. Ehhez adj erőt, uram, a te szolgádnak.

A Megváltó elgondolkozott. Szemei előtt végigfutott a tengeri nyomorúság, amit a gazdagnak mondott Amerikában látott, az éhez, nyomorgó emberek milliói, a romlás, melyet nem aranyoz be a jobbulás reménysége, a végtelen kín, szenvedés. Elgondolkozott a Megváltó, majd bánatos szomorúsággal rázta meg fejét és keserűen mondogta:

— Mintsem ezt a nyomorúságot lássák, maradjanak inkább vakok.

* * *

Nem, doktor Kovách József! Nem megyek a híres egyetemre. Nem akarok tanuja lenni annak, mikor a látókká tett vakok keserűen, fájdalmasan csatlakoznak.

Digestible as milk itself!

... this cheese food with the deliciously mild Cheddar flavor

Let the family have this nutritious cheese food often . . . in sandwiches, in casserole dishes, and, melted, as a smooth sauce for eggs or sea food.

ÚJ KÁRTÉRITÉSI TÖRVÉNYEK PENNSYLVÁNIÁBAN

Pinchot kormányzó örökségül hagy egy kitűnő javaslatot az új kormányzónak. - A demokraták azt ígérnek, hogy valóság lesz a Pinchot javaslatából. - A kompánia orvos szerepe megszűnik az új törvénnyel. - A megsérült bányászok tíz évet kapnának, hogy az ügyeiket újra felvegyék és elbírálják

Pinchot kormányzó — minden egyéni és politikai hibái mellett — eddig a legjobb barátja volt Pennsylvániában a munkásnak.

Ő tette meg először, hogy — a Frick sztrájk idején — az állami rendőrséget a sztrájkoló munkások védelmére kirendelte és azt az utasítást küldte nekik, hogy "védjék meg a munkásokat a sheriffek terrorja ellen" és ő volt rajta igazán először, hogy a Unio legreakciósabb államban szociális intézkedésekre gondoljon a törvényhozás.

Mikor a hivatalát ez év végén átadja, egy értékes örökséget hagy az új kormányznak és a munkásságnak.

Az általa kiküldött bizottságok új javaslatokat terjesztenek elő a kártérítést illetőleg és mert a demokrata utódai a javaslatból törvényt fognak csinálni, ezért új nap virrad a Pennsylvániában megsérült munkásra.

Az első és a legfontosabb javaslat, hogy a kompánia orvosát zárják ki egészen a compensation vitákból.

Ha az új törvényt megszavazzák, a sérült munkás ahhoz az orvoshoz mehet kezelésre, akinek akar és az orvost természetesen a compensation alából fogják fizetni.

Elsősorban tehát arról gondoskodnak, hogy ne megfizetett és szolidban álló orvosok, hanem pártatlan doktorok állapítsák meg, hogy mi a baja a megsérült munkásnak.

Gondoskodás fog arról is történni, hogy a compensation ügyeket gyorsabban intézzék el, hogy a munkást ne lehessen kiéleztetni és addig koplaltatni, amíg az hajlandó felkártérítésben kiegyezni.

Ugyanesek fontos javaslat az is, hogy egy-egy sérülési esetet

ötszáz héten belül, vagyis a sérülés után tíz éven belül újra meg lehessen nyitni, ha azt az orvos, akármelyik orvos, szükségesnek látja.

A régebben megsérült szegény munkások tudják a legjobban, hogy erre milyen szükség van.

Sokszor egy jelentéktelennek látszó sérülés után pár héttel a munkás visszamegy a munkába és csak évekkel később veszik észre az orvosok, hogy a sérülés következtében súlyos bajok lépnek fel.

Megtörtént ezer meg ezer esetben, hogy a könnyebb sérüléstől évek után egy-egy munkás megvakult, vagy megbénult és a compensation törvények értelmében az ügyet többé nem tudták megnyitni.

Még egy nagyon fontos javaslat, amiből biztosan törvény lesz, hogy a munkás ne csak akkor tarthasson igényt a kártérítésre, ha a munka közben megsérül, hanem akkor is, ha a munkája közben betegség éri. Olyan természetű betegség, amely összeköttetésben áll a munkával.

Jól tudjuk, hogy vannak meseterségek és ezek közt a miénk a legelső, amelyek a szervezetet aláássák, tönkre teszik és az évtizedeken át vízben dolgozó szegény bányász nem kap például kártérítést, ha az elmaradhatatlan reuma kínozza.

És nem kap az a szegény bányász kártérítést, aki beteg, mert a káré pusholástól a vállá alatt genny gyűlik össze és ettől van állandóan izületi fájdalma.

Hát Mellon-országban mindez megváltozik és ha a demokraták megbecsülik a Pinchot-tól nyert örökséget, ha törvényt csinálnak a javaslatból, amit erősen ígérnek, akkor ott végre feligazságot kap a szegény ember.

FONTOS DÖNTÉS A Bányász JAVÁRA

A szomorú emlékü Moweaqua bányászai áldozatainak a családtagjainak a bíróság döntése. Az egész országban kihatással lesz az illinois legfelsőbb bíróság határozata

Illinois állam legfelsőbb törvényszéke nagy kihatással döntést hozott a múlt héten a szomorú emlékü moweaquai bányászai áldozatok özvegyeinek és árváinak a javára, amely valószínűleg ki hatással lesz az egész országban.

Az egyik özvegy, akinek negyvennyolcszáz dollár kártérítést adtak, ami körülbelül a megölt bányász négy évi kereseténél felelt meg, megfellebbezte a határozatot, de vesztett mindkét alsó bíróságon.

Az alsó bíróságok: úgy döntöttek, hogy ez a kártérítés körülbelül igazságos, mert az áldozatok özvegyei csak négy évi keresetre tarthatnak igényt abban az államban.

Illinois Supreme Court-ja azonban a múlt héten úgy döntött, hogy ahol kiskoru árvák maradnak, ott nem lehet ezekhez a számokhoz és betűkhöz szigorúan ragaszkodni és nem a törvénykönyvet kell nézni, hanem azt, hogy mennyiből lehet a hátramaradott árvákat OLYAN SORSBAN FELNEVELNI, a milyen sorsban az életben maradt apa fel tudta volna őket nevelni.

Ez a fontos bírói döntés ezután a kártérítési eljárásokat egészen új alapokra fogja fektetni

MULATSÁGOK

Glen Rogers, W. Va. bányászai 1934 december 31-én este 8 órai kezdettel nagyszabású Bányász-Bált rendeznek a Show Háznál, Glen Rogers, W. Va. Erre a mulatságra az összes magyar testvéreket, becses családait és barátait meghívjuk. A zenét Szittyai Pali és zenekara szolgáltatja. Ételekről és italokról gondoskodik a rendezőség. Belépti díj férfiaknak \$1.00, nőknek 35c. — Bucsuzzon jó kedvvel az óévtől — köszöntse vidáman az új évet.

Az együtt működő hat magyar logani egylet közös rendezésében nagy szilveszti mulatság lesz 1934 december 31-én este a Colonial Hotel tánctermeiben, hogy az óévtől együtt bucsuzzunk és az új évet együtt köszöntsük. Minden tagtárs hozza el családját és barátait erre a kedélyes összejövetelre. Kitűnő zenéről gondoskodik a rendezőség. Tánc lesz reggelig. Belépti díj nincs.

ÜZLETI ALKALOM

Egy jó forgalmu, újonnan berendezett 13 szobás Hotel olcsó bérrel hazautazás miatt megfelelő áron eladó. Érdeklődők írjanak: 1253 University Ave, Morgantown, W. Va.

DÉL WEST VIRGINIAI MAGYAROK POCAHONTASRA KÉSZÜLNEK

Több magyar testvér megy Sylvester estén a pocahontasi bankettre

Megirtuk lapunk múlt heti számában, hogy a pocahontasi magyarok bankettet rendeznek a főszuperintendens tiszteletére, nem azért, mert szuperintendens, hanem azért, mert barátja a magyar revízió ügyének és azt soha nem tagadta.

A bankettre tekintélyes amerikaiak nagy csoportja megy Pocahontasra az egész vidékről és az ottani magyarok becsületet szereznek nemcsak maguknak, hanem általában a magyar bányászoknak azon a vidéken.

Ugy látszik, hogy Dél West Virginia magyarsága méltányolja a pocahontasiak igyekeztét, mert úgy értesültünk, hogy sokan mennek az ünnepre.

Biztos lehet benne mindenki, hogy nem fogja megbánni, ha ezen a szép ünnepen megjelenik és meglátja, hogy milyen tiszteletet szereztek a pocahontasi testvérek a magyarságnak.

Aki a bankettre készül, az jelentse be a szándékát ifj. Dobos András testvérünknek, akinek címe: Box 914, Pocahontas, Va.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Mindenkinek, Mindenhol. Boldog újévet kívánunk.

Mikó János, Plymouth. Rendbe hoztuk.

Tóth András, Chicago. Megkaptuk. Hálás köszönet.

Iván Imre, Merriac. Köszönet, megkaptuk. — A kassa ügyében tudakozódunk és tudatni fogjuk. — Szives üdvözet.

Hisher József, Royalton. Köszönet és szives üdvözet. Lesz még jobb világ is és a fák az égig nem nőnek. — J. L-t is utólag meg a végzet.

Mrs. Molnár, Van Meter. A biztosító társaság abba hagyta azoknak a kötvényeknek a kifizetését. Tessék visszakérni az előleget. — Szives üdvözet.

Mrs. M. Soltész, Appalachia. Nem kellene a lefogásokat megengedni. — Lesz még jobb világ is, nem is sokára. — Szives üdvözet.

Gardner Sándor, Calvin. Ismerem a bányász sorsot, testvér. — Szives üdvözet.

Németh István, E. Kensington. Köszönet és szives üdvözet. — Az angol lapot megküldjük.

Mrs. Zaveczy Zsuzsanna. Köszönet és szives üdvözet.

Steve, Logan. Thanks, Son. — Happy New Year.

Bajcsi János, Bretz. Köszönet és szives üdvözet.

Kiss András, Burgettstown. Köszönet. Utasítása szerint könyveltük.

Nacs István, Philadelphia. Szives üdvözet. — Bizni kell Body, lesz még jobban is.

Bredács András, Prisdale. Jobb esztendő, testvér. — Bizni kell.

Debregy József, Morrisdale. Elküldtük. — Szives üdvözet.

Orsóczy József, Bay Bridge. Elküldtük. — Abcs könyvért tessék írni erre a címre: Kerekes Brothers, East 86th Street, New York, N. Y.

Lantos Sándor, Grays Land. Parkas Balázs címe: Studa, Pa.

Rev. S. Borsos, Morgantown. Az angol lap régen megy a megadott címre. — Szives üdvözet.

Berentás Lajos, Caretta. Addig nem lesz rend, míg a bányászok nem szavaznak a szerződésen, ahogy azt a UMW alkotmánya előírja. Ezt kell követelni a lakóknak. — Jobb világ lesz, bizalom. — Szives üdvözet.

Mikó János, Plymouth. Pennsylvániában egy szem elvesztéséért 125 hétre jár 65 százalékos compensation. A teljes compensation a kereset 65 százaléka; de nem kevesebb hét és nem több heti tizenöt dollárnál.

Faragó Sándor, Chicago. Bizni kell, testvér. Valahogy csak javul a helyzet és akkor mégis jobb sorsba jutnak Önök is. Boldogabb új évet és jobb egészséget.

Nagy Károly, Shady Springs. Elküldtük. — Szives üdvözet.

Szabó Lajos, Decker. Elküldtük. — Bizni kell, jobb világ lesz.

Kasa János, Springfield. Köszönet, testvér. — Bizni kell.

Mocsáry József, Wilkinson. Köszönet, testvér. — Utasítása szerint könyveltük.

Veréb István, Grindstone. Köszönet, testvér.

Lévay Mihály, Latrobe. Köszönet, testvér.

Kászonyi Mihály. Hooversville. Rendbe hoztuk. — Másor ne tessék neki fizetni.

G. A. Mayport. Aki nem polgár, az nem szavazhat. — Akinak a szülei nem lettek polgárok, annak polgárpapirt kell kivenni, akármilyen fiatal volt, mikor ideérkezett. — A pennsylvániai vadászati törvényeket nem ismerjük. — A legtöbb államban adnak vadászati engedélyt minden rendes embernek.

Horváth István, High Coal. Köszönet, testvér. A megadott címre a lap megy.

Takács János, Vintondale. Köszönet, testvér Utasításai szerint könyveltük. — Szives üdvözet.

Fodor Sándor, Beauty. Köszönet, elküldtük. — A Pali előfizetését rendeztük. Boldog új évet és szives üdvözet.

Tiszlovich András, Uniontown. Felhívtuk az illetékes körök figyelmét. — Szives üdvözet.

Mrs. Mack Korman, Stanford. Thanks for calling our attention to the mistake. It has been adjusted.

Mrs. Joseph Novath, Sydney. Köszönet és szives üdvözet. — Bizni kell és meg kell nyugodni abban, amin változtatni nem tudunk. — A Dudás lapját beszüntettük. — Szives üdvözet.

Kovács Lajos, Wayne. Újévtől kezdve a Magyar Bányászlap minden héten megy canadai előfizetőinkhez. — Szives üdvözet.

Tódor M. South Bend. A B. U. É. K. azt jelenti: Boldog új évet kívánok.

SZENT-E VAGY ÖRÜLT?

A. E. O. Munsell egy millió dollárt örökölt a szüleitől és kitűnően nevelték.

Olyan kitűnően, hogy kifordult az étel a szájából, mikor látnia kellett, hogy milliók éheznek az országban.

Megegyezett hát a feleségével, akivel különben együtt nem élnek, és a fele vagyonát oda adta a gyerekeinek és az asszonynak, a másik felét pedig — egy fél millió dollárt — kiosztotta a szegények közt és ő maga egy cent nélkül maradt, mert meg akarta a munkátlanak sorsát ismerni.

Mint hogy azonban Munsell értelmes és okos ember és mert a szemeit mindig nyitva tartotta, előre látta, hogy az érdekes kísérletnek miféle érdekes következményei lehetnek.

Mielőtt a vagyonát kiosztotta, elment egy pár orvoshoz, megvizsgáltatta magát és azoktól a bizonyítványt előre kikérte, hogy teljesen ésszerű volt.

Nehogy utóbb a családja, vagy a rokonai a tébolydába zárhasák.

A felesége ennek dacára azt állítja, hogy a férje "nem egészen" normális, a szegények,

CSAK A Bányászokat TARTJA RABLÁNCON A SZERZŐDÉS

Megirtuk, hogy a Central City mellett levő Huskin Run Coal Mining Company bányászai sztrájkoltak, mert egy a kompániának nem tetsző timbermant igazatlanul letettek.

A bányászok nem mentek ki a maguk fejétől sztrájkolni. A panaszokkal minden illetékes fórumot megjártak és sztrájkba csak akkor mentek, mikor igazságot kaptak mindenütt, ahogy azt a szerződés megírja és a társaság mégsem akarta az elcsapott embereket újra felvenni.

Ezt a sztrájkot jóvá kellett hagyni a kerületnek is, amit megtettek és pár napos sztrájk után a bányászok győzelmével a küzdelem véget ért, a timbermant újra felvették és az elmaradt napokra a fizetését újra megadták.

A bányászok most azt várták volna, hogy a társaság, amely a szerződés minden intézkedését megszegté, meg fogja szintén a sztrájk napjaira a dolláros büntetést bányászonként fizetni, AHOGY AZT ELŐÍRJA A SZERZŐDÉS.

És ahogy azt a "jogtalanul" sztrájkoló bányászokon be szokták hajtani.

Ez azonban — természetesen — nem történt meg és mikor a bányászok a dollárok ügyében a kerülethez kérdéseket intéztek, a kerület basái — kitérő válaszal feleltek.

Ugy látszik csak az eladott bányászokat köti guzsba a becsületlen szerződés.

HÁT MÉG AMIT ELDUGTAK

A municós nemzetközi bünszövetkezetet vizsgáló szenátusi bizottság újabb "titkokat" hozott napfényre.

Kimutatták és nyilvánosságra hozták, hogy a háború alatt egyes társaságok évi 20-40-200-800 százalékos jövedelmet csináltak és azt is kimutatják, hogy mely vállalatok számolták a jövedelmüket száz százalékos arányban.

Ezeket a számadatokat a lapok kénytelen-kelletlen leközlük, de elhallgatják azt, amit minden beavatott ember tud és tudott ideig, hogy ezek a kimutatott jövedelmek a tényleges jövedelem felét sem képezték.

Mielőtt egy-egy vállalat 100-200-800 percentes osztalékot fizetett, előbb óriási "fizetéseket" szavazott meg az elnökek, az alelnököknek, az igazgatóknak és például a Bethlehem Steel Co. egy millió dolláros bónuszt adott a szuperintendensének.

De még ez is csak igen kis része volt annak, amit a kimutatott jövedelemből a kimutatás előtt lecsiptek.

Akkoriban nagy jövedelmi adót kellett fizetni, rajta volt hát minden társaság, hogy a jövedelméből minél többet eldugjon.

Őrült befektetéseket eszközöltek, nyakra-főre építkeztek és az így befektetett összegeket nem mint megkeresett jövedelmet és befektetett összegeket kezelték, hanem "üzemkiadások" címén, a tényleges üzemkiadások közé bujtatták.

Ha egy bányatársaság mondjuk egy millió dollárt keresett, akkor új házakat építtetett, esetleg cement járdát csináltatott és ezt nem "befektetés"-képpen, hanem mint reperálást könyvelték.

Ugyanígy tettek a bevásárolt gépekkel és egyéb felszerelésekkel, úgy, hogy a jövedelmüknek legalább a felét eldugták és letagadták, mielőtt az adófizetési céljaira kimutatták a részvényeseknek és a kormányának.

A szenátorok természetesen ezt nem mondhatják, mert bizonyítani ma már nem tudnak, de ha a sajtó ezt az egész botrányt tisztességesen keresné, akkor nem hallgatnának erről a kérdésről.

Mert nyilvánvaló, hogy a Bethlehem Steel nemcsak a kimutatott összeget kereste például, hanem azt az egy milliót is, amit Schwab ur barátjának adtak bónusznak.

akiknek a pénzt adta, azt állítják, hogy egy szent van benne elveszve.

És folyik a vita, hogy szent-e vagy örült, aki magát egy félmilliótól meg fosztja.

Munsell maga azt mondja, hogy egyik sem, mert ÉLVEZTE, mikor a vagyonával másokon segített.

Mi azt hisszük, hogy ez az ember se nem örült, se nem szent, hanem egy derék ember, amilyen több is ráférne erre az országra.

Ezer meg ezer fejedelmi fizetést szavaztak meg abban az időben, mert a részvényesek jól tudták, hogy a jövedelmük felét adóba kell fizetni, úgy okoskodtak hát, hogy amikor egy milliós sápot adnak, voltaképpen csak félmillióval károsodnak a felét ugyanis odaadták volna adóba.

Nem igaz hát, hogy 20-40-100-200-800 percentes jövedelmeket csináltak a háború alatt a tőkések, mert legalább is kétszer akkora volt mindenütt a jövedelem, mint amennyit kimutattak a meghamisított könyvekben.

Azonkívül se szeri, se száma nem volt azoknak a vállalatoknak, amelyek magát az alapítók hamisították meg, vagyis ha ötvenezer dollár volt az eredeti tőkéjük, azt nagyhirtelen, minden befektetés nélkül a tisztersére, ötszázezer dollárra emelték. Az erősen felemelt "megvizsgált" részvénytőke után persze aztán CSAK 100-200-800 százalékos jövedelmet csináltak, mert ha az igazán befizetett alapítókét vették volna a számítás alapjául, kiűl volna, hogy TIZSZÉRF olyan magas profitot csináltak.

Az egészben csak azt nem érti az ember, hogy mért CSAK a háború alatt csinált profitot firtatják.

Éppen olyan bűn volt a társadalom ellen, éppen olyan erősen siettetta a depressziót az a nagy profit is, amit béke időben csináltak, mert a háború utáni években történt az a nagy vagyion koncentráció, ami a depressziót elhozta.

A Fordok a béke időben is több száz százalékos kerestek, a General Motors szintén nem maradt mögöttük, hogy a többiek-ről ne is beszéljünk.

Nagyon jól tennék a tisztelt honatyák, ha a béke időben harcosolt profit nagyságának a megvizsgálására is kiküldenének egy bizottságot és az a bizottság éppen ilyen szenzációs eredményre bukkana.

Ha azonban a béke idők illetéktelenül, egészségtelenül és erkölcstelenül nagy profitját firtatnák, akkor annyira kinyitnák a polgárság szeméit, amit talán a törvényhozók és talán a kormány sem mernek megtenni.

Mert akkor talán még ennek az országnak a népe is elkezdene gondolkodni, az pedig nem szűnne semmi jót az uraknak.

MEGSÜLT ÖT Bányász

Spottsville, Ky. A Green Valley Mining Co. bányájában a gáz felrobbant és a robbanás öt embert vágott bánya falához, akik közül egy meghalt, négyet súlyos és egy könnyű sebzéssel hozták ki a bányából. A bányászok okozták a halált. A bányászok okozták a halált.

I KALAUZ

a tagok minden levelet az ő címére küldjenek. Címe: Lázár László, Box 305, Gary, W. Va.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
248-1K FIÓKJA
MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján Loganban, Gyöngyösi János Colonial Hotel termében.
Elnök Király József. Alelnök Kovács András. Titkár-pénztárnok Vizi János, Box 95., Monaville, W. Va. Jegyző-ellenőr Kish András. Számvizsgáló bizottság: Kun Lajos, Németh István, Fazekas József. Betéglátogató minden tag, akit arra a titkár-pénztárnok kinevez. Betegellenőr az egész körzetben Tábori Oszkár. Zászlóvivőket az elnök esetenként nevez ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
57-1K OSZTÁLYA
CLARKSBURG, W. VA.
Alakult 1907 Augusztus 25-én

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 órától kezdve.

Elnök Kiss Antal, Box 36, Dawmont, W. Va. Alelnök Mészáros József. Titkár Grega János, P. K. Mine, Clarksburg, W. Va. Pénztárnok Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Háromtagú számvizsgáló bizottság: Szakály György, Pavlik Mihály, Oláh János. A betéglátogatót az elnök és pénztárnok nevezi ki. A zászlótartókat az elnök nevezi ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
293-1K OSZTÁLYA
THORPE, W. VA.

Elnök Tótor László. Titkár és pénztárnok Ifj. Kubus Mihály, Box 124, Thorpe, W. Va. Betéglátogató Juhász Lajos. Háromtagú bizottság: Imre Mátya, Kiss András és Szidlócski József.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján a 11-esi református egyház termében.

LOGANVÖLGYI
MAGYAR TÁRSASKÖR
LOGAN, W. VA.

Elnök Molnár Károly. Alelnök Dávid Lajos. Titkár Antal János. Levelező titkár Bak Zsigmond. Pénztárnok Nagy Sándorné. Bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
32-1K FIÓKJA
Székhelye: Gary, W. Va.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Kiss Imre. Titkár és ifjúsági ügykezelő Va. Magyar József. Pót-titkár Róth György. Betéglátogatók: 6-on Dolgos Mihály, 3-an Dudás Pál, 10 és 11-en Ifj. Lócs László. Zászlóvivők: Magyarhoz Áth Hegedűs József, Amerikalhoz Csulák András, Gyászhoz Dudás Pál. Kerületi delegátus Popovics Péter. Pót-delegátus Magyar József.
Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyülesteremben.

HA NEM FÉL
az igazságtól, vázoltassa
velem születési csillagvetését

A történelem legrégibb tudománya a csillagászat. Amelynek segítségével sok tény állapítható meg sornára vonatkozólag. Pénzügyi lehetőségek, kilátások a házasságban, barátok és ellenségek tervei és egyéb bizalmas dolgok vizsgálhatók meg a csillagászat nagy tudománya által.
Vázoltassa velem az Önre vonatkozó születési csillagvetését, amelynek tudatában az Ön egész életfolyama megváltozhat a eredményt és szerencsét el lehet kétségbeesés és szerencsétlenség helyett. Az Önre vonatkozó születési csillagvetést részletesen és egyszerű formában kapja meg két teljes oldalon. Adja meg felületén a születési időpontját a nevével és címével. A posta és irátköltségek fedezésére mellékeljen egy dollárt és ölmézse levelet a következőképpen:

ORION STUDIO
Dept. B. Box 3926
Cleveland, Ohio.

REFORMÁTUS EGYHÁZ

TOWN, W. VA.
16. Harding Street

ORSOS ISTVÁN
Telefon 1238-R

ndén vasárnap délelőtti 11 órakor. sárnap iskolá.

hó első és harmadik vasárnapján alkészlakon.

minden hó másod- és negyedik órakor.

GYŰLETE gyűlése hó első órakor a lelker

Ha A-t mondott, B-t is mondjon a Verhovay Segélyegylet meg a Református Egylet

A két testület vezetőségének gondoskodni kellene róla, hogy a nyári konvencióra bevonulhasson az ifjúságunk. - Csak akkor juthat el a második nemzedék, hogy igazán helyet kap és tényező lesz az amerikai magyar életben

Minden jóakaratu amerikai magyar ember boldog örömmel látja, hogy az országos egyesületeink milyen meglepő eredménnyel szervezik közénk a második nemzedéket, amiről egyszer már — a csüggedés éveiben — lemondunk.

Joggal féltünk, hogy a többé-kevésbé elidegenedett amerikai nemelés ifjúság nem találja, sőt nem is keresi majd a helyét közöttünk és mérhetetlen szerencse, hogy az angol nyelvű osztályokat felállították az utolsó órákban.

Ezen az uton — most már biztosan remélhetjük — további nagy sikereket fog minden országos magyar egyesület elérni és ha a helyes nyomokon megindult szervezési munka nem lankad, hanem azt egészen kifejlesztik, akkor az egész második nemzedéket megnyerjük. Ez esetben a magyar testületek előtt a lehetőségek olyan láthatára nyílik, amilyenről régebben kevés embernek volt fogalma.

De — és akármilyen kellemetlen, a "de" szóval mindig kell számolnunk — a hadjárat még nincs megnyerve.

Az angol nyelvű osztályokba szervezett ifjúság még nem szeres része a nagy egésznek. Vakság és butaság lenne letagadni a részünkről, hogy ezek az ifjak még csak köztünk, de nem velünk vannak.

E sorok írója különös gondal, aggodó figyelemmel kíséri az angol nyelvű osztályok működését és úgy látja, hogy azok még félszegen mozognak a fraternal egység keretei közt. Az egyesületek központjával még nincsenek abban a közvetlen meleg és természetes viszonyban, ami az egyesületek vezetőségét a régi, a magyar osztályokhoz fűzi.

Ugy vannak itt közöttünk, mint aki husz-huszonöt év előtt elhagyott falujába tér meg az Óházába. A rokonait, a barátait megtalálja, de az első napokban vagy hetekben idegenül érzi magát és ha a saját édesanyját életben találja, vele is össze kell ujjra ismerkedni és melegedni. Ismeri ezt az érzést minden amerikai magyar, aki régen elhagyott szeretteit az Óházában felkereste.

Rajtunk áll most már, hogy ezek a közénk visszatért fiatalok fel fognak-e melegedni közöttünk és ezen a téren sürgős munka vár mindkét fentebb említett testület vezetőségére.

Azért említettük csupán a Verhovay Segélyegyletet és a Református Egyesületet, mert e két nagy egylet a ránk következő nyáron tartja a konvencióját attól függ majd, hogy sikerül-e az ifjúsági osztályokat a nagy egész szerves részévé tennünk, hogy az országos nagygyűléseket kellő előrelátással és megértéssel fogadják-e előkészíteni.

Ezeket a fiatalokat el kell vinnünk mindkét egyesület konvenciójára.

Gondoskodni kell róla a két testület vezetőségének, a Verhovay Igazgatóságának és a Református Egyesület Vezetőtestületének, hogy az ifjúsági osztályok delegátusai ott ülhessenek a tanácskozó asztalnál, a régi osztályok delegátusaival együtt és részt vegyenek azokban a tanácskozásokban, amely őket is teljes mértékben érinti.

Meg kell értetni és meg kell éreztetni a második nemzedékből toborzott tagokkal, hogy nem idegenből érkezett jövevények, hanem teljes jogu tagok, testvérek közöttünk; hogy nem másodrendű tagok, akiknek "hallgass"

a nevük, hanem meg akarjuk osztani velük az egyesület ügyeinek az intézését.

A régi, a magyar nyelven gyűlésező osztályok utján éppen azért nem értük el őket, mert ha egy-egy fiatal embert az édesapja be is íratott az egyletbe, a legtöbb osztálynál bizony nem volt szava a "gyerekeknek", aki aztán csakhamar úgy érezte, hogy nincs is keresete közöttünk.

Mint hogy a Református Egyesületben a delegátusokat — úgy tudom — az osztály küldi, ott ezt a kérdést aránylag nagyon könnyen megoldják.

Különösen, ha az idősebb tagok óvatos, észrevételei, csak a távolból gyakorolt természetes befolyása gondoskodik róla, hogy minden ifjúsági osztály alkalmas delegátust válasszon.

A Verhovay Segélyegylet Igazgatóságának a helyzete nehezebb, mert ott rendkívüli intézkedésre van szükség, amit a rendkívüli helyzet MEGKÖVETEL az Igazgatóságtól.

A Verhovay Segélyegylet kerületekre van osztva és mint-hogy minden angol nyelvű osztály természetesen belesik egy-egy kerületbe, természetes, hogy azokban egyelőre döntő szóval nem bírnak.

Ha a Verhovay Segélyegylet Igazgatósága nem akarja, hogy az eddigi győnyörü eredményeket veszélyeztessék, ha őszintén és fenntartás nélkül hívták magukhoz a második nemzedéket, akkor sürgősen gondoskodniuk kell róla, hogy az angol nyelvű osztályokat külön kerületekbe szervezzék.

Csak ez biztosítja, hogy ezek az osztályok képviselőket nyerne a konvención, amire a továbbfejlődés miatt okvetlenül szükség van.

Még ennél is tovább megyek ebben a kérdésben és ha az igazgatók úgy találják, hogy merész dolgot kívánnak, megnyugodhatnak abban, hogy azt tőlem és a laptól többé-kevésbé megszokták.

Ha szükséges és mert szükséges, hogy az ifjúság minél nagyobb számban legyen jelen a konvención, az igazgatóságnak nem szabad a külön kerületek beosztásánál a konvención lefektetett számokhoz ragaszkodni, hanem még az aránytalanság rovására is, nagyon liberális kezekkel kell a kerületek mennyiségét megszabni.

Vagyis még érthetőbben, ha a régi tagság mondjuk háromszázanként vagy ötszázanként kap egy-egy delegátust, akkor az angol nyelvű osztályokkal kivétel kell és érdemes tenni és nekik még nagyobb képviselőket adni. Hogy minél több delegátus teremthesse meg azt a legszorosabb kapcsolatot, amit sürgősen ki kell építeni, meg kell erősíteni a hozzáuk csatlakozott ifjúság és a régi tagság közt.

Ilyen liberális eljárás ellen bajos lehetne a tagságnak kifogása, hiszen a tagság gyermekeinek, a saját gyermekeinknek adnánk ezt a csekély kiváltságot.

En meg szoktam magyarul és egyenesen beszélni.

En hajlandó vagyok kimondani és leírni azt, amit azonban rajtam kívül is tud mindenki, de kimondani nem szokták "jó társaságban".

Tudjuk, hogy a delegátusok egy része — minden tisztelet nélkül is, meg a kivételeknek is — egyéni célokat is visz magával mindig a nagygyűlésre.

Nem kell ezt túlságosan mérőnőni, mert az egyéni célok kuforrása rendszeren az a hit, hogy az illető jobban tudná az egyesü-

let ügyeit szolgálai, mint az, akinek esetleg a helyére kívánnak-zik.

CSAK ezek a delegátusok nézhetnék aggodó szemekkel, ha az ifjúság talán tíz perccel nagyobb arányban kapná a képviselőket, mint a magyar nyelvű osztályok tagsága, de ezeket meg lehet nyugtatni.

Az ott elsőízben megjelenő fiatal magyar amerikaiak ebben az évben, ezen a gyűlésen, még nem fognak semmi illetékes vagy illetéktelen egyéni ambícióknak odaállni az útjába. Nem kell tehát tőlük félteni ilyesmit.

Ha a Verhovay Segélyegylet Igazgatóságának aggályai lennének, tisztelettel emlékeztetem őket arra a konvencióra, amely — éppen az én kérésémmre — teljesen szabad kezét biztosított az ifjúság beszerzését illetőleg a számukra.

És amely kötelességüké tette, hogy ezen a téren az építő munkát megindítsák.

Ugy érzem, úgy hiszem és eddigi gondos tanulmányozás után úgy tudom, hogy az eddigi győnyörü eredmény kárba veszne, ha az ifjúságot, az angol nyelvű osztályainkat nem vonnánk be a legteljesebb mértékben a konvención keresztül a táborunkba és arra kérem, nagyon kérem különösen a Verhovay Segélyegylet igazgatóságát, hogy azt tegye meg a legnagyobb mértékben.

Nagyon szeretném, ha ebben a kérdésben Daragó József, a Verhovay Segélyegylet tiszteletreméltó elnöke a maga véleményét nagyon sürgősen megírná a magyar lapokban és biztosra veszem, hogy a Református Egyesület Vezetősége szintén megta-

Amerikai Magyar Segélyző Szövetség (BRIDGEPORTI SZÖVETSÉG)

HALÁLESETI BIZTOSÍTÁS
BETEGSEGÉLY BIZTOSÍTÁS
GYERMEK-BIZTOSÍTÁS

MINDEN FEHÉR FAJHOZ TARTOZÓ FÉRFI ÉS NŐ BEIRATHATJA MAGÁT 500 DOLLÁRTÓL 3000 DOLLÁRIG TERJEDHETŐ HALÁLESETI BIZTOSÍTÁSRA, a szabályok előírásai szerint.

Biztosítási díjak korszerint, az American Experience táblázat alapján.

MINDEN MUNKÁSTESTVÉR BIZTOSÍTHAT MAGÁNAK BETEGSÉGE ESETÉRE HETI 5, VAGY HETI 7 DOLLÁR SEGÉLYT, havi 50 vagy havi 75 centért.

MINDEN SZÜLŐ BEIRATHATJA A GYERMEKÉT 300 DOLLÁR BIZTOSÍTÁSRA, havi 25 centért.

A SZÖVETSÉG MINDEN KÖTVÉNYE KÉSZPÉNZ ÉRTÉKÜSGEL BIR. Három évi tagság után senki sem maradhat ki úgy, hogy befizetéseinek ellenértékét vissza ne kapná.

A SZÖVETSÉG 42 ÉVES MŰKÖDÉSE ALATT TÖBB, MINT 6,000,000 (Hat millió) DOLLÁR SEGÉLYT FIZETETT KI TAGJAINAK ÉS AZOK CSALÁDJAINAK.

A SZÖVETSÉGNEK MINDEN SZÁMOT TEVŐ MAGYAR TELEPEN VANNAK FIÓKJAI. Ahol nincsen, ott tíz egyén is alakíthat magának új fiókot.

Részletes felvilágosítást készségesen ad

Walkó János, titkár

1412 STATE STREET BRIDGEPORT, CONN.

lálja a leghelyesebb módját, hogy ezt a kérdést megoldja. A magyar újságok nagy szolgálatot tennének az ifjúság viszsza kapcsolásának az ügyében, ha

sürgősen és hangosan hozzászólnának ehhez a kérdéshez, mert az egyletek igazgatóságainak szüksége van rá, hogy a közvélemény hangját meghallják.

LOGANVIDÉKI MAGYAR HÁZIASSZONYOK

Ha zöldségre, gyümölcsre, tojásra és baromfira van szükségük, támogassák a Monaville-i magyar kereskedőket és rendeljenek mindent TÁRKÁNYIEKNÁL

Ha valamire szüksége lenne, mielőtt otthonában körutunkon felkeresnénk, szíveskedjék egy postakártyát írni címünkre és a megrendelt árut azonnal házhoz szállítjuk

TÁRKÁNYI TESTVÉREK
LOGAN, WEST VIRGINIA